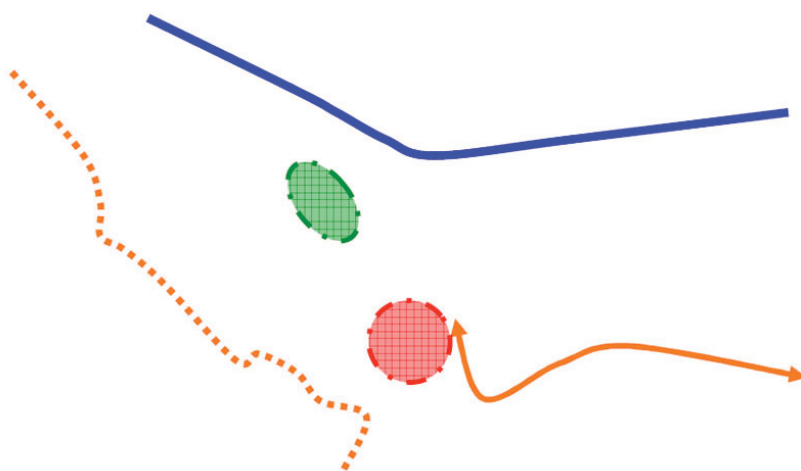

Structuurvisie Alblasserdam 2040

Bedrijvig Hollands dijkdorp

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding	3
Hoofdstuk 2	Profiel van Alblasserdam	4
2.1	Bedrijvig Hollands Dijkdorp	4
2.2	Ruimtelijk raamwerk	7
2.3	Sociaal raamwerk	10
Hoofdstuk 3	Positie van Alblasserdam	11
3.1	Foto van Alblasserdam 2012.....	11
3.2	Alblasserdam in haar omgeving	12
3.3	Trends en ontwikkelingen.....	16
Hoofdstuk 4	Ambitie	18
Hoofdstuk 5	Ruimtelijke thema's	20
5.1	Veiligheid.....	20
5.1.1	Waterveiligheid.....	20
5.1.2	Milieuveiligheid.....	21
5.1.3	Verkeersveiligheid	22
5.2	Bereikbaarheid	22
5.3	Wonen en zorg: leefmilieus.....	24
5.4	Werken	25
5.5	Vrije tijd(s economie).....	27
5.6	Duurzaamheid.....	29
5.7	Aandachtsgebieden	30
Hoofdstuk 6	Ontwikkelstrategie	32
6.1	Trends en trendbreuken.....	32
6.2	Strategie.....	33
6.3	Wettelijke sturingsinstrumenten.....	34
Hoofdstuk 7	Ruimtelijke agenda	35
7.1	Speerpunten	35
7.2	Werken met de structuurvisie	37

Hoofdstuk 1 Inleiding

Ruimtelijke ontwikkeling zal de komende decennia fundamenteel anders plaatsvinden dan we gewend zijn geweest. Ook de rol van de overheid verandert. We zitten op veel terreinen in een overgangssituatie naar een andere ordening: van aanbodgestuurde naar vraaggestuurde ontwikkelingen. Dat vraagt om een nieuwe kijk op de rol en positie van de overheid, haar beïnvloedingsmogelijkheden en de instrumenten die daar bij nodig zijn. Eén van die instrumenten is de structuurvisie.

Trends die invloed hebben op de ruimtelijk ontwikkeling zijn die van globalisering en individualisering. Deze trends leiden tot een grotere behoefte aan keuzevrijheid en een groter belang van een eigen identiteit.

Er is al langere tijd een ontwikkeling gaande waarbij de aandacht verschuift naar kleinschalige (kwaliteits)impulsen in het bestaande bebouwde gebied. Opgaven zullen vooral daar moeten worden opgelost met de mensen en middelen die voorhanden zijn. Die middelen zijn de laatste jaren, als gevolg van de economische crisis, flink afgenomen. Daarmee ligt het accent veel meer op de weerbaarheid en de initiatieven van de mensen en organisaties in de gemeente. Ook dit vraagt om een andere rol en houding van de overheid: minder regelen, meer uitnodigen en leren loslaten.

Deze structuurvisie speelt op die ontwikkelingen in. Dit betekent dat in de structuurvisie het accent meer ligt op profiel, ambitie en ontwikkelstrategie: Wie zijn wij en wat past daar wel en niet bij in onze ontwikkeling. Een visie die als magneet kan fungeren voor het richten van initiatieven van particulieren en overheden. Een visie die aangeeft welke ruimte de gemeente geeft aan initiatieven en welke rol zij daarin voor zichzelf ziet.

Betrokkenheid

In de aanloop naar de ontwerp-structuurvisie zijn burgers en instellingen op diverse manieren betrokken bij de totstandkoming. De gemeenteraad heeft het initiatief genomen voor drie gespreksbijeenkomsten met bewoners, bedrijven en instellingen in de Alblashof, het MFC en Landvast over de thema's wonen, werken en vrije tijd. Onderzoekscentrum Drechtsteden heeft interviews gehouden met burgers en instellingen. Ook is de bevolking gevraagd mee te doen door het uitschrijven van een fotowedstrijd. De gelegenheid is geboden om door middel van een foto-inzending duidelijk te maken hoe de toekomst van Alblaserdam wordt gezien.

Juridische status

Artikel 2.1. van de Wet ruimtelijke ordening luidt: "De gemeenteraad stelt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening voor het gehele grondgebied van de gemeente een of meerdere structuurvisies vast. De structuurvisie bevat de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling van dat gebied, alsmede de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren ruimtelijk beleid. De structuurvisie gaat tevens in op de wijze waarop de raad zich voorstelt die voorgenomen ontwikkeling te doen verwezenlijken." (einde citaat)

De structuurvisie is een strategisch beleidsdocument en bevat alleen beleidsvoornemens. Het document werkt juridisch gezien niet door richting andere overheden; alleen de gemeenteraad en daarmee ook het college wordt door de structuurvisie gebonden. Intern biedt de visie een structureel kader voor de werk- en beleidsprocessen die het vaststellende orgaan (gemeenteraad) de mogelijkheid geeft om het uitvoerende bestuursorgaan (het college) te beoordelen. Extern is de structuurvisie een communicatief instrument en biedt het een referentiekader voor andere overheidsinstanties en burgers.

MER

Er is geen MER opgesteld bij deze structuurvisie omdat er geen programma met concrete projecten is opgenomen. Dat past niet bij de insteek van uitnodigingsplanologie. Er worden mogelijkheden geschetst die passen bij het in stand houden van het profiel, geen blauwdruk van de toekomst.

Hoofdstuk 2 Profiel van Alblasserdam

In dit hoofdstuk stelt Alblasserdam zich voor. Wat zijn de kenmerkende elementen en welke kwaliteiten wil Alblasserdam behouden en versterken.

Deze beschrijving van Alblasserdam bestaat uit 3 onderdelen:

- 2.1 Een algemeen profiel: Bedrijvig Hollands Dijkdorp
- 2.2 Het ruimtelijke raamwerk
- 2.3 Het sociale raamwerk

2.1 Bedrijvig Hollands Dijkdorp

Bepalend voor de inhoud van de structuurvisie is de keuze voor een profiel van Alblasserdam. Een profiel is breder dan alleen de ruimtelijke component van een dorp, ook het sociale gezicht van Alblasserdam hoort bij het profiel. Ruimtelijke keuzes voor de toekomst moeten een bijdrage leveren aan het profiel.

De verbinding met de rivier en het polderlandschap bepaalt in belangrijke mate de sfeer van Alblasserdam. Alblasserdam is een dorp met twee gezichten (een januskop) die wezenlijk van karakter verschillen. Er is het historische dijkdorp met een zekere robuustheid en stedelijkheid, met voorzieningen en maritieme bedrijvigheid. Aan de andere zijde van de medaille is er het polderdorp: kleinschalig en groen. De dijk fungeert hierin als zichtbare spil. Het profiel van Alblasserdam laat deze twee gezichten zien.

Inzending fotowedstrijd

Dit profiel biedt de opmaat naar de ambitie waar het dorp voor staat. Schetsmatig wordt het profiel als volgt weergegeven:

*Bedrijvig Hollands Dijkdorp
een woondorp met ruime werkgelegenheid en groeiende mogelijkheden voor toerisme*

Toelichting

1. Ontmoeting

Kennen en gekend worden vinden Alblasserdammers belangrijk. Er is veel gelegenheid voor ontmoeting: in winkels, op het werk, in de kerk, op school en op straat. Alblasserdammers hebben respect voor elkaar en respect voor verschillen. De aanwezigheid van Landvast in het Centrum en het MultiFunctioneelCentrum in de wijk Kinderdijk leveren hier ook een bijdrage aan.

2. Groen dorp

Alblasserdam ligt gunstig in het groene polderlandschap. Er is veel groen in de wijken en de afstanden naar het buitengebied zijn kort. Echte stedelijkheid ontbreekt, maar is op korte afstand aanwezig. Hierdoor is het plezierig wonen in Alblasserdam.

3. Kleinschalig

De menselijke maat is belangrijk. Dit betekent voorzieningen en bouwwerken die passen bij de schaal van het dorp. Een Ikea vinden de meeste geïnterviewde Alblasterdammers te groot; wel passend zijn dagelijkse basisvoorzieningen, zoals een supermarkt. Niet alles hoeft in Alblasterdam te staan, er kan ook gebruik gemaakt worden van voorzieningen in buurgemeenten. Voorzieningen als Landvast, het zwembad en de bibliotheek zijn wel belangrijk voor het dorp.

Ook de korte lijnen naar het bestuur zijn een kenmerk van deze kleinschaligheid en worden gekoesterd.

4. Gelovig

In Alblasterdam zijn vele geloofsgenootschappen aanwezig, vooral christelijk maar ook islamitisch. De zondagsrust is hier nog steeds belangrijk. De zondagse kerkgang geeft het dorp een eigen karakter.

5. Historisch erfgoed

Alblasterdam heeft als één van de weinige dijkdorpen binnen de Drechtsteden nog steeds een herkenbaar historisch karakter. Het centrum is beschermd dorpsgezicht.

Ook wordt Alblasterdam geassocieerd met molens. De route naar Kinderdijk loopt via Alblasterdam. En Alblasterdam is een van de startpunten in de route van de Molentocht in de winter. Geen toeristische bestemming op zich, maar wel een dorp dat een transferiumfunctie kan hebben.

6. Maritiem karakter

In Alblasterdam is van oudsher maritieme industrie gevestigd: scheepswerven en aanverwante bedrijvigheid. De haven is zeer nadrukkelijk aanwezig in het Centrum van Alblasterdam en bepaalt voor een deel het karakter van het dorp. Het populaire havenfestival is hiervan een goede illustratie.

7. Bedrijvig

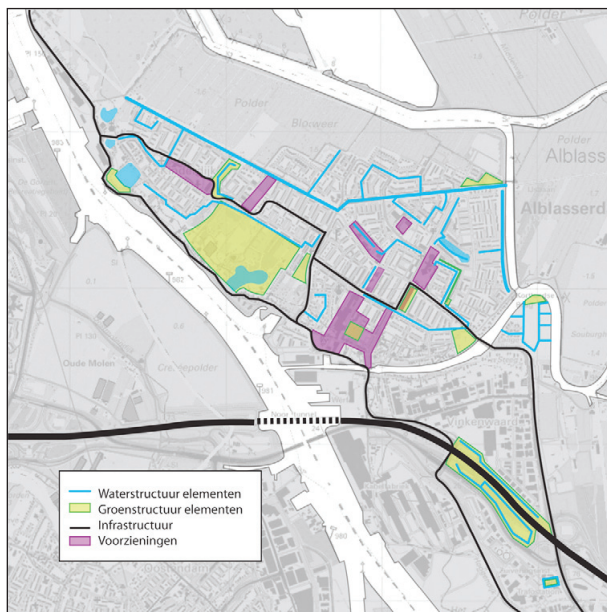
Alblasterdam heeft van oudsher veel industrie en heeft van oudsher arbeiders van buiten aangetrokken, met de sociale structuren die daarbij horen. Nog steeds heeft de economische structuur een traditioneel karakter: industrie, handel en reparatie, vervoer en opslag. Circa de helft van de oppervlakte van de gemeente bestaat uit bedrijventerreinen en tweederde van de werknemers komt van buiten Alblasterdam.

2.2 Ruimtelijk raamwerk

Het groen/blauwe raamwerk van openbare gebieden, aangevuld met de buurten (“voegen”) en voorzieningstroken vormt de basis en de kwaliteitsdrager voor de ontwikkelingsmogelijkheden van Alblasserdam. Aan dat raamwerk kunnen zaken gehangen worden die bijdragen aan het profiel van Alblasserdam maar ook voorzien in een aantal opgaven voor de toekomst. Te denken valt aan ontmoetingsplekken (parken, pleinen, markten), de wateropgave (zoals extra waterberging, natuurvriendelijke oevers) of uitbreiding van recreatiemogelijkheden (zoals ligplaatsen, of camperparkeerplaatsen).

Binnen dat raamwerk bevinden zich de functies wonen, bedrijven, winkels en voorzieningen. Het raamwerk zelf, de blauwe en groene lijnen en vlakken vormen tevens de gebieden die open blijven. De buurten, voegen en voorzieningstroken hebben hun eigen kwaliteit en dienen van daaruit behandeld te worden.

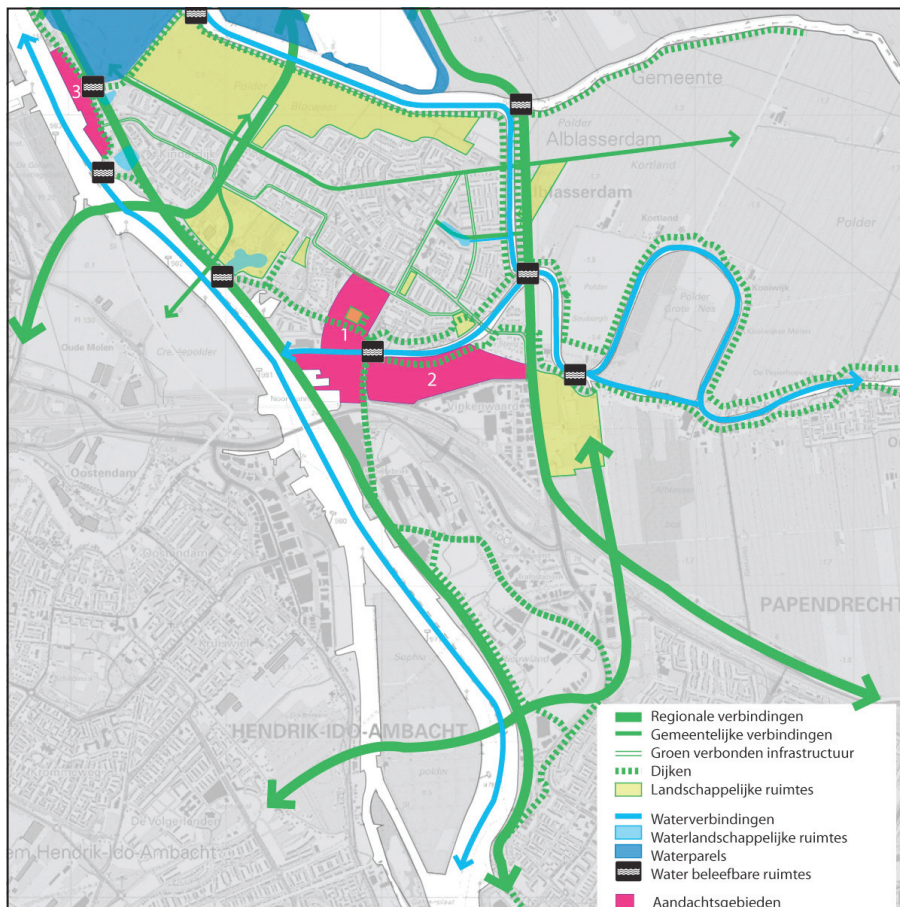
Ruimtelijke structuur

Een dergelijke basis kan een goede mix bieden tussen richting geven (sturen) en flexibiliteit (faciliteren). Het raamwerk is grotendeels gemeentegrond waar de gemeente het primaat heeft en waarmee de gemeente ontwikkelingen kan stimuleren en voor een deel ook sturen. In de gebieden daarbinnen ligt het primaat veel meer bij de inwoners en bedrijven en heeft de gemeente veeleer een faciliterende rol. Deze rol past bij de nieuwe bestuursstijl die de gemeente voorstaat.

In het ruimtelijke raamwerk worden de ruimtelijke, ecologische, cultuurhistorische en functionele kwaliteiten van Alblasserdam met elkaar verbonden door het groen-blauwe netwerk van (semi) openbare ruimte.

Groen/blauw raamwerk

Ruimtelijke en functionele kwaliteit

Groen dat in relatie staat met hoofd- en ontsluitingswegen staat ten dienste van de verkeersfunctie van die wegen. Naast een begeleidingsfunctie vormt het groen ook een verbinding tussen grotere groengebieden en andere functies binnen de gemeente. Door de natuurlijke beleving en groene omzoming van waterpartijen kan ook water als verbindingselement functioneren.

Alblasterdam kent weinig functiemenging. Alleen langs de dijken zijn nog restanten te vinden van woon- en werkpanden naast elkaar. In algemene zin zijn wonen, werken en voorzieningen gescheiden. Vooral het grote bedrijventerrein rond de A15 valt op. Het riviertje de Alblas scheidt dit terrein als het ware af van de woonbebouwing ten noorden hiervan.

Groen en water brengen kwaliteit in het woongebied. De groene long en de wielen langs de dijk zijn kenmerkende elementen. De nabijheid van het groen rond Alblasterdam voegt daar nog een extra dimensie aan toe.

Ecologische kwaliteit

Alblasserdam is omgeven door een gebied met grote ecologische kwaliteit. De Boezems van Kinderdijk (de hoge boezems van de Nederwaard, de Overwaard en Nieuw-Lekkerland, alsmede delen van de polders Blokweer en Nieuw-Lekkerland) zijn aangewezen als Natura 2000-gebied. De boezems bestaan uit open water, riet- en zegge-moerassen, ruigten, grienden, struwelen en boezemkaden. De polders bestaan uit wei- en hooilanden, doorsneden door sloten. Het is een belangrijk broedgebied voor soorten van rietmoeras zoals de purperreiger en de snor.

Er lopen 2 provinciale ecologische verbindingzones die de gebieden Kijfhoek en Kinderdijk/Alblasserdam met elkaar verbinden. Bij de ontwikkeling van deze zones is zoveel mogelijk aangesloten op historisch bepaalde structuurlijnen:

- de kaden voor de droge verbindingen
- de hoofdwatgangen voor de natte verbindingen

De zones zijn niet (meer) opgenomen in de huidige provinciale structuurvisie en dreigen daarmee hun planologische bescherming kwijt te raken. Alblasserdam beschouwt de zones echter als een integraal onderdeel van het ruimtelijke groen/blauwe raamwerk, zoals hierboven op kaart aangegeven.

Cultuurhistorische kwaliteit

De cultuurhistorische identiteit van Alblasserdam is verankerd in het landschap en de ontginning en bevolking van het gebied sinds de Middeleeuwen. De stroomgordels van de Alblas en rivier de Noord vormen de ruggengraat van het dorp. De rechte weteringen in de polder zijn gegraven ten behoeve van de ontwatering. De in historische tijden aangelegde dijklichamen en kadestructuren zijn middeleeuwse elementen die door de vroegere bevolking van Alblasserdam en omgeving tot stand zijn gebracht, deels ter plaatse van de al bestaande natuurlijke oeverwallen langs de rivierlopen.

Ter plaatse van de dam in de Alblas ontstond de eerste bewoningskern, die geleidelijk zou uitgroeien tot het huidige Alblasserdam. Alblasserdam kent twee historische kernen: omgeving Dam en omgeving Kerkstraat. De oudste kern is ontstaan rondom de dam in de Alblas. Dit gebied stond van meet af aan in het teken van handel: als haven, als oversteek over de Alblas met kruising van land- en vaarroutes en met pleisterplaatsfunctie; later ook in het teken van bestuur en lokale nering. Een echte marktplaats ter plaatse van het gedachte transferium nu. Langs de noordwestoever van de Alblas ontstond langs de Kerkstraat een tweede historische bebouwingkern, gericht op en rond de kerk die er als eerste stond.

Alblasserdam groeide langs de dijken geleidelijk uit. Er werd tot ver in de twintigste eeuw vrijwel uitsluitend vrijstaand gebouwd. Zo ontstond een historisch karakteristiek beeld van bebouwde dijk(lint)en met doorkijkjes tussen de panden door, waar de (zicht) relaties van de dijk naar de rivier en het achterliggende polderlandschap beleefd kunnen worden.

Pas aan het begin van de twintigste eeuw werden de uitbreidingen ook buiten de dijklinten tot stand gebracht, zoals bijvoorbeeld het Scheepsbouwplein in de wijk Kinderdijk en de Oranjestraat. Omvangrijke groene structuren en open gebieden zijn nu alleen nog te vinden in de Groene Long en het buitengebied van Alblasserdam.

Het buitendijkse gebied langs de Noord ontwikkelde zich vanaf het begin van de negentiende eeuw tot industriegebied, met van meet af aan grootschalige bebouwing en structuren (o.a. de scheepsdokken/hellingbaan). De impuls die met name de scheepsindustrie aan Alblasserdam heeft gegeven, is van belang voor de historische identiteit en komt thans in de bebouwing vooral nog tot uitdrukking in een aantal voorname panden aan het Cortgene.

2.3 Sociaal raamwerk

Ook de sociale structuur van Alblasserdam is een belangrijke drager voor de ontwikkeling van het dorp. De gemeente wil meer ruimte bieden aan initiatieven van bewoners en organisaties; tegelijkertijd wordt er van haar bewoners ook meer verwacht.

De ontwikkelingen in de verzorgingsstaat, waarbij mensen meer verantwoordelijkheid krijgen voor het eigen leven en de bemoeienis van de overheid minder wordt, heeft onder meer consequenties voor het voorzieningenniveau in Alblasserdam. Het ligt bijvoorbeeld in de lijn der verwachting dat er de komende jaren meer voorzieningen nodig zijn om zorg dicht bij huis te bieden en om mantelzorgers en vrijwilligers te ontlasten wanneer zij langdurig zorg en ondersteuning bieden. Geen gemakkelijke opgave, want tegelijkertijd staan de budgetten van gemeenten voor zorg en welzijn onder druk.

Alblasserdam wil hiermee op haar eigen manier omgaan: voor vormen van (arbeidsvolgende) dagbesteding wordt steeds meer gezocht binnen de gemeentegrenzen. Daarmee worden vervoerskosten teruggedrongen. Ook moeten bewoners steeds meer in het eigen dorp zorg krijgen in plaats van dure ziekenhuiszorg (tweede lijn). Dat geeft in toenemende mate druk bij onder meer huisartsen (eerste lijn). Zij zullen daarom net als andere zorgaanbieders in de eerste lijn steeds nauwer samen moeten werken met het welzijnswerk.

Daarnaast wordt van bewoners verwacht dat ze in toenemende mate een beroep doen op hun eigen netwerk wanneer ze voor kortere of langere tijd zorg of ondersteuning nodig hebben. De sterke sociale infrastructuur in het dorp, bestaande uit een rijk verenigingsleven en vele kerkgenootschappen kan worden benut en versterkt. Dat geldt ook voor de banden tussen bewoners onderling. Het bieden van zorg begint ermee dat mensen elkaar kennen. Dat doet Alblasserdam onder meer door de pilot Kinderdijk. Met een netwerk van 35 professionele- en vrijwilligersorganisaties is een sociale kaart gemaakt. Samen werken deze organisaties ideeën uit met als doel dat mensen meer voor elkaar kunnen en willen zorgen.

Daarbij wordt vanzelfsprekend gekeken naar het Multifunctioneel Centrum Maasplein (MFC). Dit is in feite het kloppend hart van de wijk Kinderdijk en kan om die reden ook als centrale ontmoetingsplek dienen. Maar daar blijft het niet bij: ook voor andere fysieke plekken/ gebouwen wordt creatief gekeken hoe deze zo optimaal mogelijk kunnen worden ingezet. Dat kan bijvoorbeeld door vormen van dagbesteding aan te bieden in panden die het grootste deel van de week leeg staan. Hier ontstaat een ruimtelijke opgave.

MFC

Hoofdstuk 3 Positie van Alblasserdam

Hoofdstuk 3 beschrijft de positie van Alblasserdam:

- 3.1 Waar staat Alblasserdam nu (foto 2012)
- 3.2 Hoe is de relatie van Alblasserdam tot haar omgeving
- 3.3 Met welke trends en ontwikkelingen moet Alblasserdam rekening houden

Dit bepaalt de uitgangspositie van Alblasserdam voor haar ambitie en opgaven.

3.1 Foto van Alblasserdam 2012

In 2012 heeft het Onderzoekscentrum Drechtsteden onderzocht hoe Alblasserdam er voor staat. Dit geeft het volgende beeld van Alblasserdam:

Samenstelling bevolking verandert

Het aantal inwoners is de afgelopen jaren gestaag gegroeid en blijft dit de komende jaren ook nog doen.

De prognose voor 2040 is 22.600 inwoners. Wel vergrijst de bevolking. Dit vraagt om geschikte woningen en een passend voorzieningenniveau. Er zijn relatief meer jongeren en ouderen dan in de rest van de Drechtsteden en in Nederland. Ook zijn er verhoudingsgewijs meer twee-oudergezinnen met kinderen.

Dorps karakter

Alblasserdam koestert haar dorps karakter. Dit vertaalt zich onder meer in een grotere sociale cohesie dan in de rest van de Drechtsteden. De schaalscore voor Alblasserdam bedraagt 6,4 daar waar de Drechtsteden als geheel op 6,1 zitten. Daarnaast ervaren de inwoners van Alblasserdam minder verloedering in de woonomgeving en minder vermogensdelicten. Sociale overlast en verkeersoverlast ervaren ze net zoveel als gemiddeld in de Drechtsteden.

Inzending fotowedstrijd

Beroepsbevolking voor een kwart laagopgeleid

Het percentage laagopgeleiden ligt iets hoger dan in de rest van Nederland (25% in Alblasserdam ten opzichte van 23% in Nederland). Het omgekeerde geldt voor het aandeel werklozen en arbeidsongeschikten. Dit ligt juist iets lager. (2,2% Alblasserdam, 4,3% Nederland). Op termijn zal de beroepsbevolking in Alblasserdam in omvang gaan afnemen en wordt de instroom op de arbeidsmarkt kleiner dan de uitstroom van de babyboomgeneratie. De komende jaren is er in de Drechtsteden een grote vervangingsvraag op de arbeidsmarkt. Dit heeft ook effect op de werkgelegenheid van Alblasserdamers.

Economische prestaties scoren landelijk een 7,4

De economische structuur van Alblasserdam heeft nog steeds een traditioneel karakter. Sectoren als industrie, handel en reparatie, vervoer en opslag zijn sterk aanwezig. De werkgelegenheid ontwikkelt zich positief en is van alle Drechtstedengemeenten procentueel het sterkst gegroeid. De grootste werkgelegenheids groei vond plaats op bedrijventerrein Het Nieuwland. In Alblasserdam bevindt tweederde van de werkgelegenheid zich op bedrijventerreinen. Het aantal banen in Alblasserdam is ongeveer even groot als de beroepsbevolking, maar slechts een derde van de aanwezige banen wordt door Alblasserdamers bezet. Er is dus een grote inkomende en uitgaande pendel.

Tevreden over voorzieningen

Het woningaanbod bestaat voor 55% uit koopwoningen en het grootste deel van de woningvoorraad stamt uit de periode 1945-1974. Circa 55% bestaat uit eengezinswoningen. Dit kan een aandachtspunt opleveren in verband met de vergrijzing en duurzaamheidsdoelstellingen. Alblasserdamers zijn tevreden met de uitgaans-, recreatie- en culturele voorzieningen in het dorp. Uit landelijk vergelijkend onderzoek van bureau Louter (2012) blijkt dat Alblasserdam, net als de rest van de Drechtsteden, niet 12 hoog scoort op aantrekkelijkheid van de woonomgeving. Van alle Nederlandse gemeenten scoort ze wel het hoogst als het gaat om voorzieningen voor kinderen.

3.2 Alblasserdam in haar omgeving

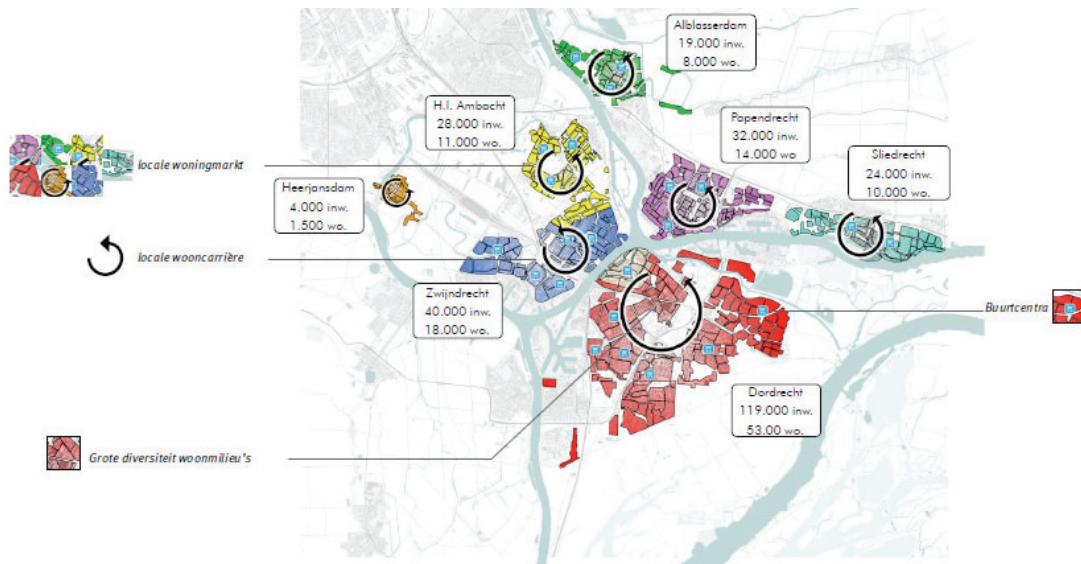
Alblasserdam staat niet op zichzelf maar maakt onderdeel uit van verschillende bestuurlijke netwerken en samenwerkingsverbanden. Deze zijn van invloed op de kansen en mogelijkheden bij de ontwikkeling van de gemeente. Daarom is het goed om de belangrijkste samenwerkingsverbanden en de beleidsomgeving die daar bij hoort in beeld te hebben. Welke dat zijn kan van tijd tot tijd verschillen. Anno 2013 zijn voor Alblasserdam de belangrijkste samenwerkingsverbanden de Drechtsteden, Alblasserwaard-Vijfheerenlanden, de Waterdriehoek en de relatie met de provincie Zuid-Holland en met Rotterdam.

Drechtsteden

De Drechtsteden omvatten de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht, Hendrik Ido Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht. Ze profileren zich als "Samen stad aan het water", met als speerpunten de maritieme sector, de landschappen, en de historische binnenstad van Dordrecht. De Drechtsteden functioneren als verlengd lokaal bestuur waarin de gemeenten opereren vanuit hun lokale identiteit en autonomie; ieder levert zijn eigen bijdrage aan de Drechtsteden waardoor het geheel meer is dan de som der delen. De samenwerking heeft onder meer tot doel om maatschappelijke resultaten te versterken, financiële voordelen te behalen en de sturing op beleid en programma's te vereenvoudigen.

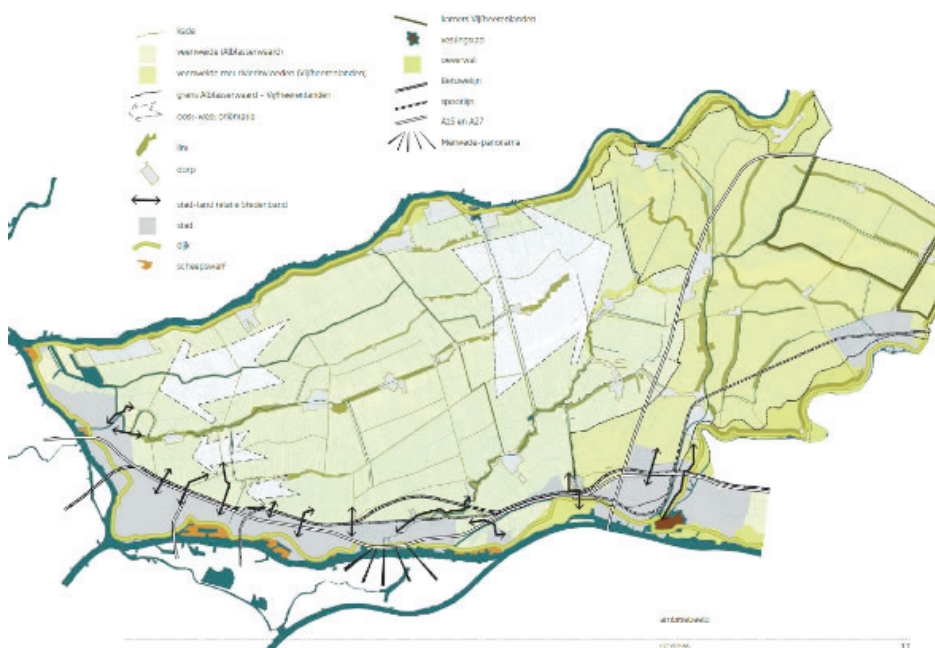
De Drechtsteden werken aan de actualisering van de regionale structuurvisie met een planhorizon tot 2040. In deze visie wordt het profiel van de Drechtsteden beschreven als "Samen aantrekkelijke stad aan het water". Die aantrekkelijkheid wordt ondermeer bepaald door het groenblauwe raamwerk, de bereikbaarheid over spoor, weg en water, de historische binnenstad van Dordrecht, de economische kracht (waarbij de maritieme sector een belangrijke rol speelt) en de variatie in woonkernen. De bijdrage die Alblasserdam daaraan kan leveren bestaat uit bijzondere woonvormen aan het water, een poortfunctie naar Kinderdijk en de Alblasserwaard en ruimte voor maritieme bedrijvigheid.

Rijke en gedifferentieerde woonkansen

Alblasserwaard-Vijfheerenlanden

De regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden bestaat uit de gemeenten Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Leerdam, Molenwaard en Zederik. De regio werkt inhoudelijk aan de beleidsterreinen economie en toerisme, verkeer en vervoer, ruimte en duurzaamheid, wonen en het sociale domein. Alblasserdam grenst aan deze regio en werkt op vele dossiers met gemeenten uit de regio samen. Te noemen dossiers zijn het molengebied Kinderdijk, het Deltaprogramma en het gebiedsprofiel.

De provincie Zuid-Holland heeft in 2012 een gebiedsprofiel voor de Alblasserwaard/Vijfheerenlanden opgesteld. In het gebiedsprofiel worden de karakteristieken en ruimtelijke kwaliteiten van het gebied beschreven. Daarmee is het een hulpmiddel om de kwaliteit van plannen en ontwikkelingen te stimuleren. De provincie ziet het gebiedsprofiel als een handreiking voor het opstellen van gemeentelijke structuurvisies.

De belangrijkste ambities in het gebiedsprofiel zijn:

1. Het veiligstellen van de oost-west oriëntatie van de open ruimte in de Alblasserwaard.
2. Het behoud van de kamerstructuur, door het herkenbaar houden van de middeleeuwse polderkaden en de linten.
3. Het herkenbaar houden en versterken van de differentiatie tussen en binnen de linten.
4. Het herkenbaar houden en versterken van het hoofdwatersysteem.
5. Het ontwikkelen van kwalitatief hoogwaardige dorpsranden bij het bouwen aan de dorpskernen.
6. Het bij de stedenband middels aantrekkelijke routes naar het landelijk gebied kwalitatief versterken van de stad-landrelaties.
7. Het behouden en versterken van het contact met de rivier in de stedenband, met name bij herstructureringen en dijkverbeteringen.

Beleidsvisie Cultureel Erfgoed 2013 – 2016: Waterdriehoek

In de beleidsvisie staan zeven erfgoedlijnen centraal. Een erfgoedlijn is een structuur die meerdere monumentale stippen met één gemeenschappelijk historisch verhaal verbindt tot één streep of lijn op de kaart. Erfgoedlijnen zijn daardoor samenstellingen van erfgoed, landschap en water, die kwaliteit verschaffen aan de ruimte en beschikken over groot recreatief en toeristisch potentieel. Alblasserdam is onderdeel van de erfgoedlijn Waterdriehoek (Kinderdijk, Dordrecht en Biesbosch). In het Uitvoeringsprogramma is het behoud van cultureel erfgoed als ambitie omschreven. In de Waterdriehoek zijn veel partijen actief met tal van ambities, projecten en initiatieven.

Om de samenhang tussen deze initiatieven te versterken hebben een aantal organisaties elkaar gevonden in de ambitie om een regionaal investeringsprogramma tot stand te brengen voor de iconen Kinderdijk, de Biesbosch en de historische stad Dordrecht. Het water is hierin de verbindende factor. De 'startcoalitie' bestaat uit Aquabus, de Stichting Werelderfgoed Kinderdijk, het Parkschap Nationaal Park De Biesbosch, de gemeenten Dordrecht en Molenwaard, de regio Drechtsteden, de Provincie Zuid-Holland, Dordrecht Marketing en VVV Zuid-Holland Zuid. En ook andere organisaties doen en denken mee. Investeringen in het gebied staan door de erfgoedlijn niet op zichzelf maar zijn aanjager van een pakket van activiteiten die de Waterdriehoek beter beleefbaar maken. De ambitie is uitgewerkt in strategische en operationele doelen.

Waterdriehoek

Provinciale structuurvisie “Visie op Zuid Holland” (2010)

De provincie Zuid-Holland beschrijft in haar structuurvisie een tweeledige ambitie:

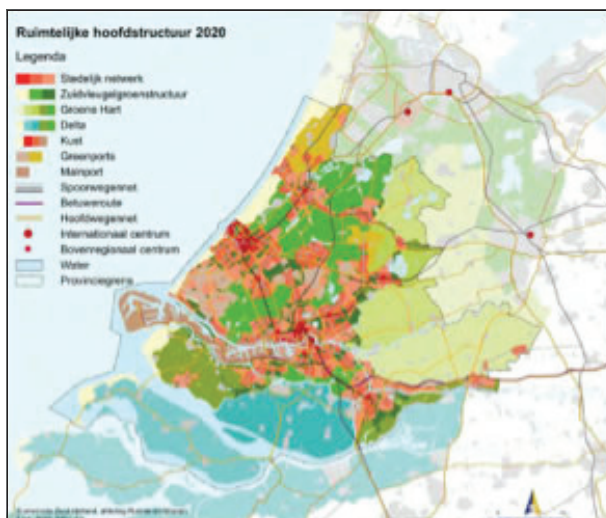
- Aantrekkelijk en concurrerend internationaal profiel
- Duurzame en klimaatbestendige deltaprovincie.

Daarnaast zijn belangrijke thema’s een divers en samenhangend stedelijk netwerk; aantrekkelijk en gevarieerd landschap en goede verbindingen tussen het stedelijke gebied en het landschap. De ruimtelijke hoofdstructuur vormt de basis voor het provinciale ruimtelijke beleid.

Voor Alblasserdam zijn onder meer de volgende provinciale aandachtspunten relevant:

- Voor windmolens zijn in de nota Wervelender zogenaamde plaatsingsgebieden waaronder de Merwedezone gekoppeld aan infrastructuurbundels) en vrijwaringsgebieden (waaronder de randen van het Groene Hart) aangewezen.
- Optimaal benutten van bestaande ruimte voor economische clusters.
- Verstedelijking zoveel mogelijk in bestaand stedelijk gebied.
- In de Alblasserwaard een goede overgang tussen stad en land bewerkstelligen.
- Bescherming van het molencomplex Kinderdijk met daarbij aandacht voor de bereikbaarheid

De visie wordt jaarlijks tegen het licht gehouden en heeft een planhorizon in 2040. In 2013 wordt een integrale herziening van de Provinciale Structuurvisie voorbereid, waarbij een accent wordt gelegd op agglomeratiekracht.

Rotterdam

Tenslotte is de relatie met Rotterdam belangrijk voor Alblasserdam. Zeker met de komst van een containerterminal op het grondgebied van Alblasserdam ten behoeve van het Havenbedrijf Rotterdam. De watergebonden bedrijventerreinen in Alblasserdam zijn net als de andere maritieme complexen in de Drechtsteden een onderdeel van het havengebied dat van Rotterdam tot aan de Moerdijk en verder loopt. De onderlinge relaties binnen dit havengebied zullen in de toekomst alleen maar versterken. Ook voor de lobby om de doorstroming op de A15 te verbeteren, is Rotterdam een belangrijke partner.

3.3 Trends en ontwikkelingen

De belangrijkste inhoudelijke trends en ontwikkelingen waarmee we voor deze structuurvisie rekening houden zijn:

- Demografische ontwikkelingen
- Ontwikkelingen in de verzorgingsstaat
- Klimaatverandering
- Energietransitie
- Nieuwe economie

Demografische ontwikkelingen

De ontwikkeling van de bevolking van Alblasserdam is hiervoor al beschreven. Het is in lijn met de ontwikkeling van de Drechtsteden: Voor de langere termijn wordt voor de bevolkingsomvang van de Drechtsteden een lichte stijging verwacht tot 2040, dit in tegenstelling tot eerdere prognoses die een bevolkingsafname te zien gaven vanaf 2030. De bevolkingsgroei wordt voornamelijk gevoed door het geboorteoverschot. Door de afname van het aantal jongeren zal de instroom op scholen met zo'n 5% dalen.

De potentiële beroepsbevolking krimpt tot 2040 met 5%. Daar staat tegenover dat de groep die vooral zorg vraagt, de 75plussers, in die tijd verdubbelt.

Het aantal huishoudens in de Drechtsteden neemt met 14.000 toe tot 131.000 huishoudens in het jaar 2040. Dit komt voornamelijk door de groei van het aantal eenpersoonshuishoudens, van bijna 40.000 naar 50.000. Hierdoor zet de gezinsverdunning door. (Pearl 2011)

Ontwikkelingen in de verzorgingsstaat

Er is een verschuiving gaande in hoe er tegen de verzorgingsstaat wordt aangekeken en welke rol de overheid daarin heeft. De Nederlandse verzorgingsstaat, die gericht was op bescherming van haar burgers tegen externe risico's, verandert geleidelijk in een verzorgingsstaat die gericht is op activering van menselijk potentieel en op preventie. In een activerende verzorgingsstaat gaat het om het toerusten van mensen om met risico's om te gaan. Mensen krijgen meer verantwoordelijkheid voor het eigen leven en de bemoeienis van de overheid wordt minder. De zelfredzaamheid en eigen kracht van de burger komt meer op de voorgrond; het vangnet dat de overheid biedt zal meer gericht zijn op burgers die het echt nodig hebben en het op eigen kracht of met hulp van het eigen netwerk niet redden. Daarvoor zijn echter steeds minder financiële middelen beschikbaar.

Klimaatverandering

De temperatuur is de afgelopen eeuw al met 1 tot 2 graden gestegen en er is onder wetenschappers een redelijke consensus dat de temperatuurstijging ook deze eeuw doorzet. Dit kan leiden tot stijging van de waterstanden in de rivier, hittestress, droogteschade, wateroverlast en verzilting, maar ook tot meer ziektes, andere vormen van landbouw en toename van het toerisme.

De stijging van de waterstanden in de rivieren en inklinking van de gronden in de polder heeft grote gevolgen voor Alblasserdam. De Alblasserwaard krijgt richting 2050 en 2100 te maken met aanzienlijke opgaven op het gebied van waterveiligheid en de zoetwatervoorziening. Op mogelijke maatregelen wordt momenteel nog gestudeerd in het omvangrijke (rijks) Deltaprogramma.

Het pakket aan maatregelen dat nodig zal zijn om ook de volgende generaties te beschermen tegen hoogwater, te zorgen voor voldoende zoetwater en droogteschade te voorkomen, zal in samenhang met een visie op de verstedelijking tot stand moeten komen want alleen het ophogen van de dijken biedt niet in alle gevallen een oplossing omdat de fysieke ruimte daarvoor vaak ontbreekt. De specifieke ligging van Alblasserdam vraagt daarnaast om additionele maatregelen op het gebied van bereikbaarheid in geval van calamiteiten.

Energietransitie

Fossiele brandstoffen worden schaarser en moeilijker te winnen. Een deel van de fossiele brandstoffen komt uit landsgebieden die politiek instabiel zijn.

In het protocol van Kyoto zijn wereldwijd afspraken gemaakt om de uitstoot van CO₂ terug te dringen. De Drechtsteden hebben de ambitie geformuleerd om (conform het Klimaatakkoord Gemeenten en Rijk 2007-2011) 2% energiebesparing per jaar te realiseren en 20% van de energiebehoefte duurzaam op te wekken in 2020.

CO₂ komt vooral vrij bij de verbranding van fossiele brandstoffen ten behoeve van onze energievoorziening. Naast het terugdringen van het energiegebruik wordt daardoor de noodzaak om over te schakelen naar andere, duurzame bronnen van energie steeds groter. De energieprijzen schommelen voortdurend. Over een langere termijn bezien lijkt energie echter steeds duurder te worden, wat onder meer effect kan hebben op productieprocessen en transport.

Nieuwe economie

De economische structuur zal mede onder invloed van de economische crisis gaan wijzigen. Daarnaast is de huidige welvaart in de toekomst wellicht minder vanzelfsprekend dan we de laatste tientallen jaren gewend zijn te denken. Sleutelwoorden bij deze wijziging zijn verduurzaming, innovatie en kennis. Kennis en informatie is dankzij internet overal gemakkelijk en vrij beschikbaar. Dit heeft verstrekkende gevolgen voor het economisch handelen:

- Productieprocessen worden uit elkaar getrokken en kunnen zich op verschillende plaatsen in de wereld voltrekken. Daardoor kan het belangrijk worden om goed te zijn in bepaalde stappen in de productie in plaats van in een hele sector.
- Thuiswerken wordt steeds gemakkelijker en wijder verbreid, waardoor de behoefte aan kantoorruimte vermindert en van aard verandert. Ook komen er steeds meer ontmoetingsplekken waar gewerkt wordt die vanuit ICT zijn gefaciliteerd.
- Winkelcentra verliezen gedeeltelijk hun primaire functie (verschaffen van goederen) door het internetwinkelen, en proberen zichzelf opnieuw uit vinden als belevings- en ontmoetingsplek.

Ook is er een trend waar te nemen dat maakindustrie weer terug komt naar Europa en Nederland en dat de maakindustrie door allerlei technologische ontwikkelingen (zoals bijvoorbeeld 3D-printer) kleinschaliger wordt en daarmee sneller een onderdeel van de lokale economie. Het maken van goederen zal altijd noodzakelijk blijven, alleen de wijze waarop dit gebeurt kan wel eens ingrijpend veranderen.

In Alblasserdam is, net als in de overige Drechtsteden, overwegend sprake van grootschalige industriële bedrijvigheid. De vraag is of en in welke mate eerder genoemde ontwikkelingen hierop effect hebben. Hier spelen factoren een rol als mondiale verschuiving van productie- en consumptieplaatsen, kosten van energie, beschikbaarheid van beroepsbevolking en technologische ontwikkelingen.

Het is moeilijk om te voorspellen hoe al deze ontwikkelingen voor Alblasserdam uit gaan pakken. Dat maakt een opstelling als faciliterende overheid des te belangrijker. Zorgen voor goede bereikbaarheid, Wifi in openbare gebouwen en eventueel de openbare ruimte, weinig belemmeringen om een bedrijf te starten, prettig leefklimaat en goed onderwijs. Randvoorwaarden die voor elke richting waarin de economie zich ontwikkelt van belang zijn.

Hoofdstuk 4 Ambitie

Wat voor gemeente wil Alblasserdam zijn? Hoe wil Alblasserdam zich ontwikkelen in de toekomst? Wat past wel en wat past niet bij de ontwikkeling van Alblasserdam? Dit zijn de vragen waar de ambitie een antwoord op wil geven. De ambitie voor 2040 is geen blauwdruk, maar heeft de functie van een magneet die richting geeft aan initiatieven en aan de energie in de gemeente.

De ambitie kan samen met het profiel en het ruimtelijk raamwerk gebruikt worden om ontwikkelingen te toetsen en de inzet te bepalen in de netwerken waarin de gemeente actief is.

“Alblasserdam is een dorp met een menselijke maat waar aangenaam wonen en ruimte voor ontmoeting vanzelfsprekend zijn. Alblasserdam koestert haar groene en dorpse karakter waar de lijnen kort zijn, de sociale infrastructuur hecht en de voorzieningen op het huidige niveau blijven. De economische kracht zit in de marktplaatsfunctie die Alblasserdam vanouds door haar ligging heeft en in de samenwerking met haar omgeving. De houding van de gemeente is er één van netwerken, faciliteren, kansen zien, flexibiliteit en ruimte geven. Vanuit deze basis richt Alblasserdam zich op een veilige en duurzame toekomst.”

De metafoor van de marktplaats kan breder opgevat worden dan alleen een plek waar goederen verhandeld worden. Een marktplaats verbindt mensen en zaken aan elkaar en kan zo ook betekenen ontmoeting, werk, diensten, ontspanning, vervoer, enzovoorts.

Daarmee kan de ambitie in onderstaande mindmap worden ingekleurd.

*Eerste plaats fotowedstrijd: "De waterbus krijgt vleugels".
Uit de foto spreekt een blik vooruit. Een bestaande functie (de waterbus) wordt uitgebouwd, zorgt voor vervoer over water en maakt de afstanden nog kleiner.*

Hoofdstuk 5 Ruimtelijke thema's

Het profiel en de ambitie die in de vorige hoofdstukken zijn beschreven geven aan hoe Alblasserdam zichzelf ziet en naar de toekomst kijkt. Alblasserdam wil haar karakter behouden en vanuit die kracht flexibel meebewegen en inspelen op de ontwikkelingen. Om dat goed te kunnen doen is inzet van de gemeente op de volgende ruimtelijke thema's nodig:

- Veiligheid
- Bereikbaarheid
- Wonen en zorg: leefmilieus
- Werken
- Vrije-tijds economie
- Duurzaamheid
- Transformatiegebieden

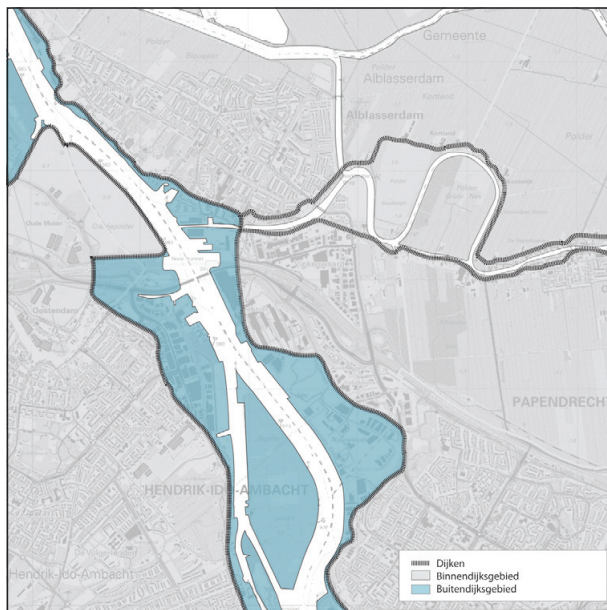
5.1 Veiligheid

Ambitie: veilig wonen, werken en recreëren

- Verzekeren van de waterveiligheid en zoetwatervoorziening
- Vergroten van de veiligheid en verminderen van de milieubelasting.

5.1.1 Waterveiligheid

Waterveiligheid

Alblasserdam is gelegen in het laagste deel van de Alblasserwaard op een punt waar de invloed van eb en vloed nog merkbaar is. Dit betekent een voortdurende aandacht voor de waterveiligheid. Alblasserdam gaat daar op twee manieren mee om:

Actieve deelname aan het Deltaprogramma

Het watersysteem houdt niet op bij de gemeentegrens. Dat veronderstelt deelname in hogere (overleg)structuren en samenwerking met andere partijen om de waterproblematiek beheersbaar te houden. Alblasserdam participeert dan ook actief in het huidige Deltaprogramma. Daar waar water een bedreiging kan zijn, kan het ook worden opgevat als een kans. Niet alleen in recrea-

tieve zin maar ook als (woon)kwaliteit van een gebied. De crux van de opgave zit dan ook in het combineren van een veiligheidsopgave met een kwaliteitsopgave.

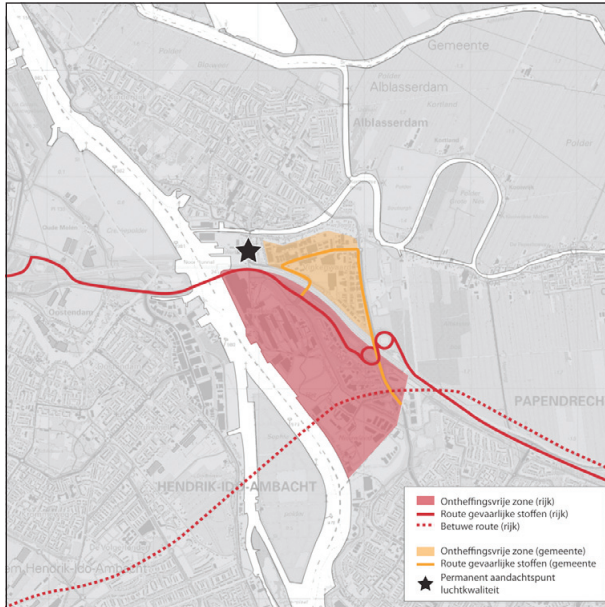
Nieuwe ontwikkelingen toetsen aan waterveiligheid

Nieuwe (veiligheids)normen zorgen voor een voortdurend zoeken naar oplossingen. Daar waar mogelijk zullen nieuwe ontwikkelingen een bijdrage moeten leveren aan de waterveiligheidsopgave. Het combineren van functies is daarbij een belangrijke (ontwerp)opgave voor de toekomst. Het concept van de meerlaagsveiligheid biedt daarvoor volgens de gemeente een goede aanzet.

5.1.2 Milieuveiligheid

De gemeente Alblaserdam sluit voor het verbeteren van de milieuveiligheid aan bij de doelstellingen zoals opgenomen in het regionaal Milieubeleidsplan Drechtsteden.

Milieuveiligheid

Vervoer gevaarlijke stoffen

Het basisnet vervoer gevaarlijke stoffen voorziet de rijksinfrastructuur van een maximum gebruiksruimte voor transport. Deze gebruiksruimte leidt tot een zonering waarbinnen ruimtelijke beperkingen gelden. Er is een basisnet voor water, weg en spoor.

De rivier De Noord is onderdeel van het basisnet water. Dit levert op dit moment voor Alblaserdam geen knelpunten op. Wel moet rekening gehouden worden met een zone van 25m waarbinnen ruimtelijke beperkingen gelden. Dit is een zogenaamd "plasbrandaandachtsgebied". Deze zijn anno 2013 verwerkt in de meest actuele bestemmingsplannen.

Voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg is er een omleidingsroute over de brug over de Noord. Hier geldt een risicozone van 90m aan weerszijden van de route waar in principe geen gebouwen mogen staan.

Op de kaart is het basisnet en de lokale route voor gevaarlijke stoffen die aantakt op het basisnet aangegeven.

De ontheffingsvrije zone gemeente ten noorden van de A15 (geel gekleurd) is alleen bedoeld voor de bestaande bedrijven. Nieuwvestiging of uitbreiding van bestaande chemische bedrijven is hier niet toegestaan. Dit verdraagt zich niet met de ligging tegen het woongebied van Alblaserdam. In de ontheffingsvrije zone van het rijk (bruin gekleurd) worden in principe geen nieuwe chemische bedrijven of uitbreiding van bestaande chemische bedrijven toegestaan, tenzij de risico(zone)s op eigen terrein kunnen worden opgevangen. Dit is in overeenstemming met het regionale milieubeleid.

Luchtkwaliteit

Voor het verbeteren van de luchtkwaliteit ligt (in regionaal verband) de nadruk op het treffen van generieke maatregelen op het gebied van openbaar vervoer zoals de waterbus en Hoogwaardig Openbaar Vervoer. Verder wordt ingezet op aspecten van duurzame mobiliteit zoals walstroom voor de binnenvaart en het realiseren van aardgas vulpunten in de regio.

In Alblaserdam is één zogenaamd "permanent aandachtspunt voor luchtkwaliteit" aanwezig, te weten bij de Ruigenhil. De gemeente zal de ontwikkelingen rond dit aandachtspunt zeer kritisch volgen, en terughoudend zijn met het toevoegen van grootschalige functies die effect kunnen hebben op dit aandachtspunt.

Alblasserdam gaat terughoudend om met het vestigen van gevoelige bestemmingen (zoals scholen, kinderopvang, bejaarden-, verzorgings- en verpleegtehuizen) langs rijkswegen provinciale wegen. Indien toch vestiging wordt overwogen binnen 300 meter van rijkswegen of 50 meter vanaf provinciale wegen, is luchtonderzoek vereist.

5.1.3 Verkeersveiligheid

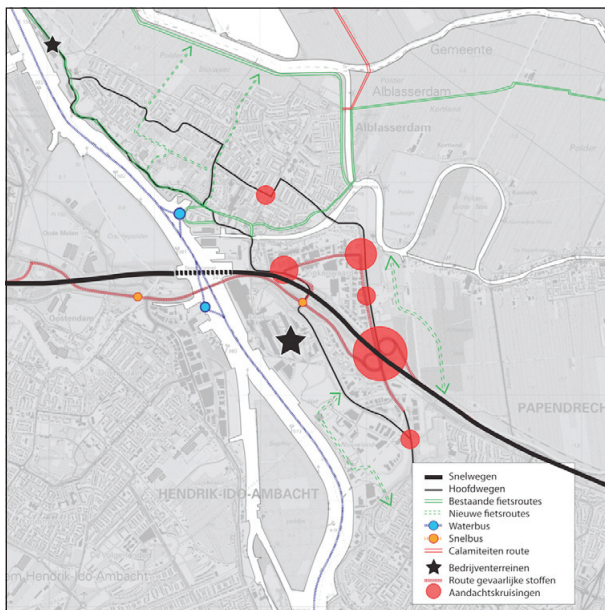
Voor het verbeteren van de verkeersveiligheid werkt Alblasserdam samen met de andere Drechtstedengemeenten in het Regionaal Platform Verkeersveiligheid (RPV). Via een integrale benadering wordt geïnvesteerd in het aanpakken van gevaarlijke locaties, in combinatie met projecten gericht op gedragsbeïnvloeding en verkeerseducatie. Verkeersveiligheid is een zaak van, voor en door iedereen. De verkeersknelpunten zijn opgenomen in het kaartje bij bereikbaarheid (zie onder 5.2)

5.2 Bereikbaarheid

Ambitie: multimodaal bereikbaar

- Een goede entree van Alblasserdam zowel over land als over water.
- goede verbindingen naar het buitengebied met ruimte voor de fiets.
- en betere, snellere verbinding met Rotterdam via het openbaar vervoer.
- Terugdringen van de automobiliteit.
- Verbeteren van de ontsluiting van Alblasserdam in geval van calamiteiten.

Bereikbaarheid

Opgaven en uitwerking

Vanwege de ligging op een kruispunt van hoofdwegen en hoofdwaterwegen is Alblasserdam in principe goed bereikbaar. Alblasserdam fungeert tevens als poort naar de Alblasserwaard. De hoofdontsluiting vindt plaats via de A15. De problematiek ten aanzien van de doorstroming op deze Rijksweg vergt daarom speciale aandacht. Via het lobbytraject wordt getracht de weg op de landelijke agenda te krijgen. Op lokale en regionale schaal wordt nagedacht over relatief kleine ingrepen met een groot effect op de doorstroming op de A15. In dat licht kan ook een onderzoek naar een parallelstructuur gezien worden waarmee het regionale verkeer wordt afgesplitst van het nationale verkeer.

Het dijklint is al geruime tijd onderwerp van discussie. De problematiek is ontstaan doordat de weg door de jaren heen is uitgegroeid tot een belangrijke verkeersontsluiting van het dorp en doorgaande route naar het molengebied en Nieuw-Lekkerland. Desondanks is het ook een weg waaraan geleefd wordt; met veel woningen, bedrijvigheid, veel uitritten, zijwegen, overstekende voetgangers, fietsers en geparkeerde voertuigen. De gemeente voert met diverse partijen afstemming over het gebruik van de weg. De hoofdprioriteit ligt bij het stimuleren van andere vervoersvormen zoals vervoer over water naar bedrijven en het stimuleren van het fietsverkeer door middel van het nieuwe fietspad. Tot slot is het de bedoeling dat bezoekers voor Kinderdijk bij het transferium in Haven-Zuid worden opgevangen om vervolgens met de boot hun weg te vervolgen richting de molens. Daarnaast wordt voor het doorgaande verkeer naar Nieuw-Lekkerland de route via de provinciale wegen gestimuleerd en aantrekkelijker gemaakt. Een inrichtingsplan moet zorgen dat de vormgeving van de weg verkeersveiliger en leefbaarder wordt. Een ander aandachtspunt is de bereikbaarheid van voorzieningen op dijkniveau voor minder mobiele inwoners (ouderen en gehandicapten).

Alblasserdam zet tot 2020 niet in op een derde toegangsweg aan de oostzijde van het dorp voor gemotoriseerd verkeer. In het kader van het Wegencategoriseringsplan dat de gemeente in 2012 heeft vastgesteld is geconcludeerd dat de voordelen hiervan niet opwegen tegen de nadelen. Mocht er, ondanks de hierboven genoemde acties, in de verdere toekomst toch een onhoudbare situatie ontstaan, dan zal er opnieuw een afweging worden gemaakt. Wel is een verbinding aan de oostzijde voor langzaam verkeer wenselijk, die zodanig is gedimensioneerd dat hij gebruikt kan worden als vluchtroute/calamiteitenroute. Hiermee worden zowel de verbindingen naar het buitengebied verbeterd als de vluchtroutes in geval van calamiteiten.

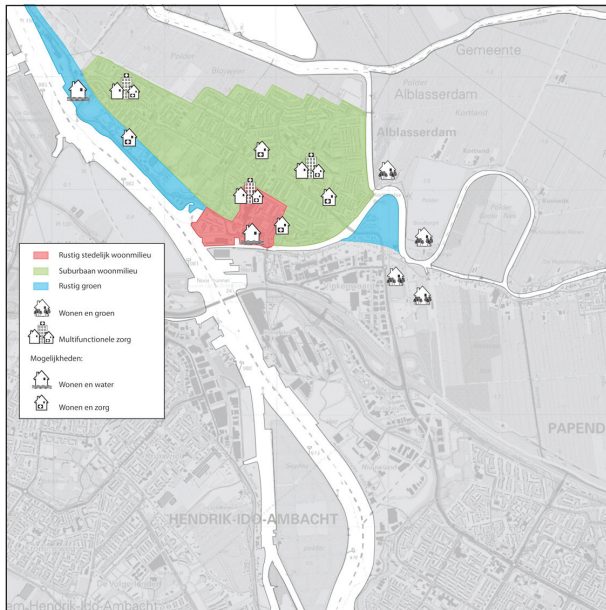
De waterbushalte fungeert op zich goed maar doordat de halte net naast het centrum ligt is er ruimte voor verbetering. Daarnaast wil Alblasserdam de mogelijkheden en wenselijkheden van de uitbreiding van vervoer over water verkennen. Alblasserdam is niet alleen georiënteerd op de Drechtsteden, maar ook op Rotterdam. Bij het streven naar optimale verbindingen via verschillende vormen van openbaar vervoer past daarom naast de waterbusverbinding ook een snelle, betrouwbare busverbinding over land naar Rotterdam. Voor de langere termijn zet de gemeente daarom hier op in. Bij de bestaande carpoolplaats bij de Grote Beer zijn er mogelijkheden om een goed op- en overstappunt met voldoende voorzieningen te realiseren.

5.3 Wonen en zorg: leefmilieus

Ambitie: Aangenaam wonen

- Zorg dragen voor voldoende en betaalbare woningen voor ouderen, starters en eenoudergezinnen.
- Realiseren van bijzondere woonvormen op kleine schaal.
- Op peil houden van de kwaliteit van het groen in het dorp.
- Op peil houden van de voorzieningen voor winkels, verenigingen, sport en vrije tijd.
- Bevorderen van de leefbaarheid in de woongebieden.

Wonen

Opgaven en uitwerking

Woningen

Een groot deel van de woningvraag kan in de bestaande voorraad worden opgevangen.

Er zijn bijvoorbeeld voldoende corporatiewoningen voor starters. Alblasterdam heeft eerder een kwalitatieve dan een kwantitatieve opgave: bestaande woningen levensloopbestendig en meer energiezuinig maken. Het is daarnaast van belang dat de huurvoorraad aan eengezinswoningen op peil blijft. Dit is een opgave waarbij de corporatie een grote rol speelt.

Voor zover sprake is van nieuwbouw zet Alblasterdam vooral in op woningen die iets toevoegen:

Middeldure woningen in de koop en huur en bijzondere woonvormen zoals een landgoed, wonen in maritiem industrieel erfgoed of langs historische linten. Met dit laatste kan Alblasterdam zich onderscheiden en iets toevoegen aan het palet aan woonmilieus in de Drechtsteden.

Op de langere termijn zal woningbouw vooral opgevangen worden binnen de bestaande bebouwde kom. De belangrijkste groenvoorzieningen worden hierbij ontzien.

Combinaties van woningen en voorzieningen

In de toekomst zal steeds meer zorg aan huis geboden worden. Omdat niet alle zorg via internet zal lopen is het praktisch om locaties aan te wijzen waar woningen en voorzieningen kunnen worden geclusterd. Naast zorgvoorzieningen zouden in de buurt van deze woningen bijvoorbeeld ook winkels voor dagelijkse boodschappen, een bushalte en ontmoetingsplekken aanwezig moeten zijn. Clustering gebeurt door het aanwijzen van woonzorgzones, die rond een multifunctioneel gebouw liggen. Daarbij hoort het labelen voor ouderen van corporatiewoningen die in de buurt van die voorzieningen liggen. Hierbij dient een goede afweging gemaakt te worden tussen labelen en de gewenste flexibiliteit.

Variatie in leefmilieus

Het is niet alleen belangrijk om variatie in woningen aan te bieden, maar ook variatie in leefmilieus. Alblasserdam kent drie leefmilieus: Rustig stedelijk, suburbaan en rustig groen. De indeling in leefmilieus is afkomstig uit de Woonvisie van de Drechtsteden en geeft de variatie aan wonen in de Drechtsteden aan. Het verschil tussen de 3 leefmilieus zit voornamelijk in de mate van functiemenging, dynamiek en dichtheden. In het rustig stedelijke leefmilieu is sprake van grote functiemenging, hoge dynamiek en hoge(re) dichtheden; in het rustig groene leefmilieu wordt voornamelijk gewoond in lage dichtheden. De gemeente wil dit onderscheid in leefmilieus ook in de toekomst behouden.

Flexibiliteit en variatie inbouwen

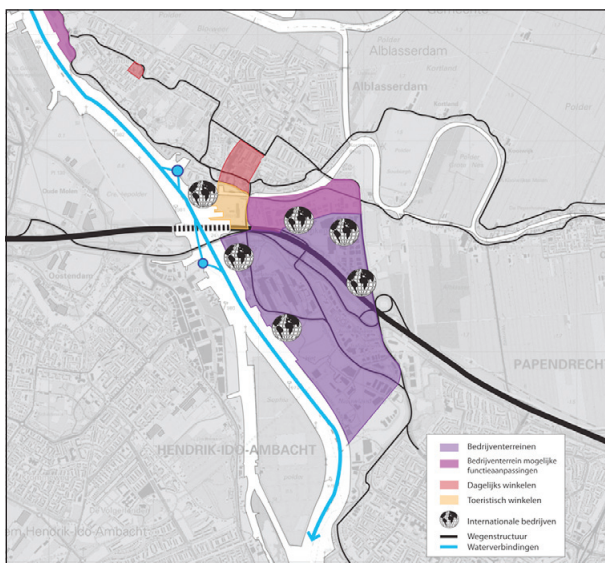
De structuurvisie kijkt 30 jaar vooruit en het is moeilijk in te schatten hoe de wereld er in 2040 uit ziet. Het enige dat zeker is, is dat er veel veranderd zal zijn. Daarom wil de gemeente niet vastleggen hoe het in 2040 zal zijn, maar een aantal handelingsperspectieven meegeven:

- Geen concessie doen aan kwaliteit, om meer toekomstbestendig te zijn en de aantrekkelijkheid op peil te houden;
- Ruimte geven aan bewoners om flexibel op nieuwe situaties, nieuwe kansen in te spelen bijvoorbeeld door particulier opdrachtgeverschap;
- Combinaties voor wonen, werken en vrije tijd mogelijk maken op plekken die zich daarvoor lenen, of in door de gemeente aangewezen zones.

5.4 Werken

Ambitie: Alblasserdam als marktplaats

- Behoud van de huidige omvang aan (lokale) werkgelegenheid, zowel voor Alblasserdamers als arbeidskrachten van buiten Alblasserdam, zodat de goede balans tussen werkgelegenheid en arbeidskrachten behouden blijft.
- Ruimte blijven bieden aan traditionele bedrijven omdat de werkgelegenheid aansluit bij het gemiddelde opleidingsniveau van de inwoners van Alblasserdam.
- Behoud van een voldoende aanbod aan leerwerkplaatsen.
- Flexibele en goed opgeleide beroepsbevolking.
- Duurzame, toekomstbestendige bedrijven en bedrijventerreinen.
- Goede bereikbaarheid van de bedrijventerreinen.
- Vergroting van de toeristische sector.
- Goed functionerende en toekomstbestendige winkelcentra.

Opgaven en uitwerking

Faciliterende gemeente

Er wordt geïnvesteerd in een goede verhouding tussen de gemeente en het bedrijfsleven door het huidige bedrijfsleven en de detailhandel zo optimaal mogelijk te blijven bedienen middels de functie van bedrijvencontactfunctionaris/accountmanager bedrijven.

Werken

De signaleringsfunctie en klantgerichte benadering draagt er toe bij dat de huidige omvang van de werkgelegenheid zo veel mogelijk gelijk blijft door bedrijven voor Alblasserdam te behouden. Samen met de bedrijven wordt op beleidsniveau nagedacht hoe scholing aan kan sluiten bij de praktijk en de vraag vanuit het bedrijfsleven. De bedrijvencontactfunctionaris wordt steeds meer door de verschillende scholen benaderd om mogelijkheden te creëren voor stages bij de bedrijven. Deze strategie lijkt goed te werken en wordt ook in de toekomst voortgezet.

Leerwerk trajecten

Het leerwerkbedrijf, dat mensen uit de sociale werkvoorziening traint en begeleidt naar werk, opereert vanuit het Multifunctioneel centrum Maasplein. Het lokaal organiseren van het leerwerkbedrijf geeft een extra dimensie aan het Multifunctioneel Centrum in Kinderdijk. De lijnen worden korter en de netwerken beter benut. De kennis en vaardigheden die de leerwerkers ontwikkelen, blijven nu in het dorp behouden en kunnen rechtstreeks ingezet worden voor de buurt en gemeenschap. Door de leerwerktrajecten en het beheer in eigen hand te nemen, kan de gemeente de kwaliteit, continuïteit en flexibiliteit vergroten. Hiermee loopt Alblasserdam vooruit op de decentralisaties, die het kabinet nu voorbereidt.

Bedrijventerreinen

Aantrekkelijke bedrijventerreinen zijn toekomstbestendig en duurzaam. Flexibiliteit is daarbij een sleutelwoord. De gemeente Alblasserdam wil werk maken van duurzaamheid.

De gemeente kiest voor activiteiten die de betrokkenheid van bewoners en bedrijven bij het duurzaamheidsbeleid stimuleert. Er is nu behoefte aan het bewust maken van duurzaamheid bij het bedrijfsleven, waarna bedrijven zelfstandig een duurzaamheidskring kunnen gaan vormen. Belangrijke aandachtspunten zijn daarbij: Samenwerken, Kennisoverdracht, Visieontwikkeling, Actie, Borging, Communicatie en Ondernemerschap.

Bereikbaarheid van de bedrijventerreinen via de A15 moet ook in de toekomst verzekerd blijven. Voor de bedrijventerreinen is de aansluiting van het lokale wegennet op de A15 en de doorstroming op de A15 en van groot belang. Deze doorstroming is nu al slecht en zal met de verwachte groei van de Rotterdamse Haven alleen maar slechter worden. Alblasserdam kan dit niet alleen oplossen maar voert samen met de Drechtsteden en het Havenbedrijf Rotterdam een lobby richting het rijk.

Waar nodig investeert de gemeente in het opknappen van de bedrijfsterreinen zodat ze ook in de toekomst aantrekkelijk blijven. De gemeente en de bedrijven kunnen hier samen een rol in spelen. De gemeente wil zorgvuldig met de beschikbare ruimte omgaan en voor zover in haar macht ligt leegstand voorkomen. Voor de bedrijventerreinen Mercon Kloos en Vinkenwaard Noord zou, gelet op hun ligging, in de toekomst ook sprake kunnen zijn van functieverandering of functieverbreiding.

Winkelcentra en toerisme

Het aantal m² detailhandel krimpt en zal in de toekomst waarschijnlijk verder krimpen. Dit gaat ten koste van de diversiteit van het aanbod en daarmee de aantrekkelijkheid van de winkelgebieden. Daarnaast werkt het leegstand in de hand. Om levensvatbare en toekomstbestendige centra te houden is het daarom nodig om keuzes te maken. De gemeente kiest primair voor het Centrum (zie kaartje) als kernwinkelgebied. Het Scheldeplein beschouwt de gemeente als secundair winkelcentrum.

De gemeente wil winkeliers ruimte geven om te experimenteren, zodat zij kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen als bijvoorbeeld internet winkelen. De gemeente hanteert daarbij wel als voorwaarde dat de ontmoetingsfunctie en marktplaatsfunctie van de winkelcentra behouden blijft.

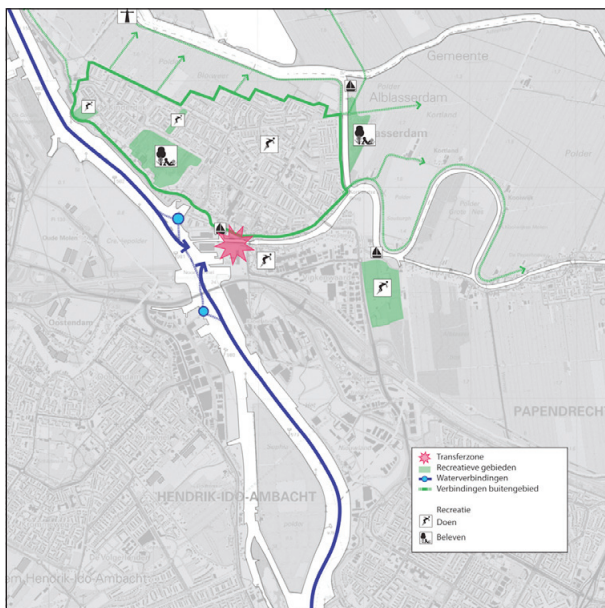
De gemeente wil een onderscheid maken tussen het dagelijkse aanbod dat vooral in Makado en omstreken en het Scheldeplein te vinden is en het toeristische aanbod. Voor dit laatste zal ruimte gevonden bij de ontwikkeling van Haven Zuid. Daarnaast wordt in de toeristische sector gewerkt aan het bij elkaar brengen van ondernemers om elkaar te versterken.

5.5 Vrije tijd(s economie)

Ambitie: groeiende mogelijkheden bieden

- Voor toeristen en recreanten is Alblasserdam een plezierige uitvalsbasis om de bezienswaardigheden in de omgeving (de Alblasserwaard, Kinderdijk, de historische binnenstad van Dordrecht en de Biesbosch) te bezoeken.
- Alblasserdam heeft aan haar inwoners een ruime hoeveelheid aan recreatieve voorzieningen te bieden. Daarbij koestert Alblasserdam haar evenementen (Alblaspop, Havenfestival, Paardenmarkt en de molentochten).
- Er zijn voldoende plekken voor de verschillende doelgroepen om elkaar buiten te ontmoeten en buiten actief te zijn.

Vrijtijdseconomie

Opgaven en uitwerking

De ambitie om groeiende mogelijkheden te bieden voor de toeristische sector is niet mogelijk zonder een koppeling met de ambities op het gebied van het thema werken.

Haven-Zuid wordt gezien als de centrale plek, een transferium, een marktplaats, voor vele zaken. Deze functie, die zich vooral op het gebied van vrijetijdseconomie manifesteert willen we versterken en ondersteunen.

Fysieke ruimte bieden aan evenementen

Grote evenementen zoals het Havenfestival en de Paardenmarkt vinden plaats rond het centrum van Alblasterdam. Haven-Zuid zal, na invulling van het terrein, geen ruimte meer kunnen bieden voor grootschalige evenementen; daar zal een alternatieve locatie voor moeten worden gevonden. Deze locatie wordt gekoppeld aan het groen-blauwe netwerk. Dit groen-blauwe netwerk fungeert ook als ontmoetingsplek voor lokale en kleinschalige initiatieven.

Kwaliteit van de detailhandelsvoorzieningen op peil houden en horeca uitbreiden

Het centrumgebied geldt als ontmoetingsplek voor heel Alblasterdam. Om het centrumgebied aantrekkelijk en leefbaar te houden zullen de investeringen hier plaats moeten vinden. De kwaliteit van openbare ruimte is randvoorwaardelijk. Getracht zal worden een "rondje Haven" te bewerkstelligen zodat het centrumgebied aantrekkelijk blijft voor de gebruikers van en investeerders in het gebied.

Verbinden van de verschillende delen van het centrum

Aantrekkelijkheid van het gebied is gebaat bij de mogelijkheid een route te lopen. Aandachtspunt is de verbinding tussen dijk en polderniveau met name voor het groeiend aandeel ouderen in het dorp. Als voorzieningen aaneengesloten gepresenteerd kunnen worden vergroot dat de toekomstwaarde van een gebied in tijdsbesteding en beleving.

Camperplaatsen

De bestaande voorziening van camperplaatsen bij Landvast fungeert goed. Bij een uitbreiding van de voorzieningen en vergroting van de aantrekkelijkheid van het centrumgebied zal uitbreiding van het aantal plaatsen nodig zijn. In eerste instantie zal binnen het gebied zelf naar uitbreiding gezocht moeten worden om de transferiumfunctie van het gebied te behouden en versterken. Mercon-Kloos dat nu nog als alternatief wordt gezien zal op termijn deze functie waarschijnlijk niet meer kunnen vervullen. Er zal ook gezocht moet worden naar andere locaties die iets anders aan de toerist bieden. Gedacht kan worden aan kamperen in het groen bijvoorbeeld in het gebied bij de ijsclub.

Fiets- en wandelroutes

Om de transferiumfunctie van het centrumgebied/Haven-Zuid goed te kunnen vervullen zijn goede, verkeersveilige verbindingen met de aantrekkelijke plekken van Alblasterdam en omgeving noodzakelijk. Een routebepaling en knelpuntenanalyse is een eerste vereiste.

Goede recreatieve verbindingen met Kinderdijk, de Binnenstad van Dordrecht en de Biesbosch

Het project waterdriehoek, waarbij het water als verbindingselement wordt gezien, heeft deze uitdaging opgepakt. Belangrijk is om op lokale schaal goede achterlandverbindingen te creëren vanaf de aanlandplek.

Ontmoetingsplekken / hangplekken voor jong en oud

Ruimte voor ontmoeting staat centraal. Juist de openbare ruimte is daarvoor geschikt (te maken). Binnen het groen-blauwe netwerk zullen plekken aanwezig moeten zijn voor de diverse doelgroepen.

5.6 Duurzaamheid

Ambitie: toekomstbestendige gemeente

- De gemeente wil werk maken van duurzaamheid, dat wil zeggen dat we onze huidige behoeften vervullen zonder dat daarmee de behoeften van de generaties na ons in de knel komen.
- Voor energie sluit Alblasterdam aan bij de doelstelling van de Drechtsteden. Dat wil zeggen 2% energiebesparing per jaar, 20% duurzame energie in 2020 en 30% minder broeikasgassen ten opzichte van 1990.
- Het vestigingsklimaat wordt verbeterd onder meer door zorg te dragen voor een aantrekkelijke woonomgeving door negatieve milieueffecten te beperken.
- Faciliteren en stimuleren van het terugdringen van milieuvervuiling en het opwekken van duurzame energie

Opgaven en uitwerking

Duurzaamheidsactieplan

De gemeente heeft in 2012 een duurzaamheidsactieplan vastgesteld. Centraal daarin staat het streven om initiatieven te ondersteunen van burgers, bedrijven en organisaties die bijdragen aan ecologische duurzaamheid. Daarbij heeft de gemeente de rol van stimuleren, faciliteren en ondersteunen. De thema's in het actieplan zijn energie, groen en natuur.

Het projectplan energie is zowel gericht op gedragsverandering als op het toepassen van energiebesparende maatregelen en technieken. Zoals:

- Inzetten van de restwarmte van bedrijven
- Stimuleren van het gebruik van zonne-energie
- Recycling
- Gebruik van aardwarmte en windenergie

Ook wil de gemeente de bestaande (woning)voorraad verduurzamen; waarbij speciale aandacht is voor isolatie. Hiervoor trekt de gemeente samen op met Woonkracht 10. Naast het onderzoek naar energiebesparende maatregelen en technieken wil de gemeente het bewustzijn van haar inwoners aangaande de milieuproblematiek vergroten. Ook wil de gemeente bedrijven ondersteunen om duurzaamheid in de praktijk te brengen, bijvoorbeeld middels branchegerichte leerkringen.

Een andere opgave is het verbeteren van de leefbaarheid langs de hoofdinfrastructuur. Een groot deel van de luchtvervuiling wordt veroorzaakt door zakelijke transport. De mogelijkheden van de gemeente op dit vlak zijn beperkt, maar ze kan wel blijvende aandacht vragen voor geluid- en luchtkwaliteit en schone brandstof voor de scheepvaart.

Ondergrond

Duurzaam gebruik van de ondergrond is belangrijk om het bodem- en watersysteem vitaal te houden. De verduurzaming van de landbouw door het herstellen van kringlopen is daarvan een voorbeeld. Maar duurzaam gebruik speelt ook bij de winning van grondwater voor de bereiding van drinkwater. Er is daarom een groeiende noodzaak tot bescherming van bodem en ondergrond.

Er is in het algemeen een toenemende druk op het gebruik van de ondergrond. In de ondiepe ondergrond is sprake van een toenemend aantal ondergrondse ruimteclaims door kabels & leidingen, warmte-koudeopslag, ondergronds bouwen en rijksnetwerken. In de diepe ondergrond kan het bijvoorbeeld gaan om de winning van delfstoffen of de opslag van energie, aardgas en CO₂. Daarnaast hebben gemeenten de taak om de archeologische en aardkundige waarden te beschermen en zorg te dragen voor de opruiming van niet-gesprongen explosieven in de ondergrond.

In de toekomst kan ook Alblisserdam te maken krijgen met een drukker gebruik van de ondergrond en de noodzaak tot bescherming daarvan. De gemeente wil daarom de ondergrond in kaart brengen en ontwikkelingen toetsen op de effecten op de ondergrond.

5.7 Aandachtsgebieden

Alblisserdam kent geen uitleggebeden. Ingeklemd tussen het Groene Hart aan de ene kant en de bedrijvigheid, A15 en rivier de Noord aan de andere kant bestaat de opgave voor Alblisserdam vooral uit herstructureren binnen het stedelijk gebied. Hoewel Alblisserdam vele kleine plekken kent die van functie kunnen veranderen worden 3 grote gebieden onderscheiden die bijzondere aandacht verdienen en waar ontwikkelingen plaats kunnen vinden. Dat zijn het centrum, het openbare gebied en enkele functieveranderingsgebieden.

Centrum (kaart nr 1)

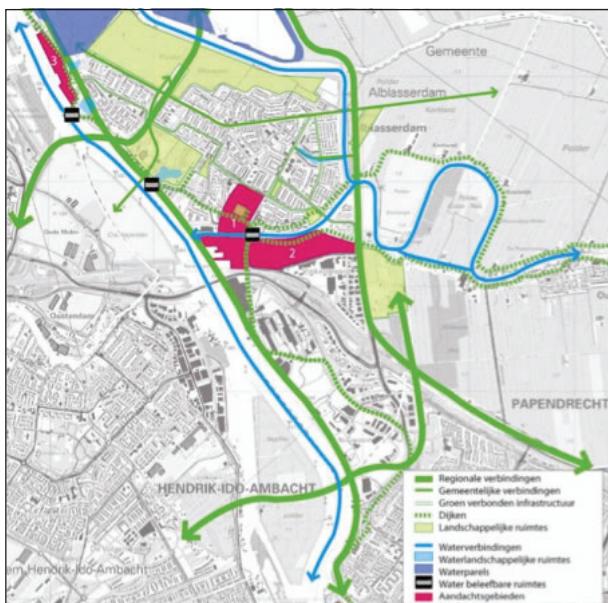
Hier spelen zaken als bereikbaarheid, de vraag of het centrum autoluw of autovrij moet worden; levendigheid; de toekomst van de detailhandel; mogelijkheden om het toerisme uit te breiden.

De aandacht voor het Centrum heeft te maken met het gewenste profiel van Alblisserdam waarin gesproken wordt over een aantrekkelijk en levendig centrum met meer mogelijkheden voor toeristen. Maar ook met de veranderingen in koopgedrag, en met de problemen ten aanzien van de ontsluiting.

De kwaliteitsverbetering van het Centrum is al in gang gezet maar kan verder worden versterkt door in te zetten op de marktplaatsgedachte: een plaats waar mensen elkaar ontmoeten, waar handel is en waar evenementen plaatsvinden.

Openbaar gebied

Dit betreft onder meer de groene gebieden en lijnen in Alblisserdam en het Lammetjeswiel. De kwaliteitswaarde hiervan is al hoog, maar de gebruikswaarde kan beter. Het betreft niet zozeer een ontwikkelopgave als wel een beheeropgave.

De aandacht voor het openbaar gebied heeft te maken met het gewenste profiel van Alblasserdam op het punt van het groene karakter dat zeer wordt gewaardeerd. Daarnaast kan het openbare gebied een rol spelen in het tegengaan van hittestress en fungeren als drager voor de ruimtelijke kwaliteit.

Overige gebieden

Er zijn verschillende locaties die hun functie hebben verloren of in de toekomst zouden kunnen verliezen:

Mercon Kloos (kaart nr 3)

Dit bedrijventerrein kan transformeren naar een andere functie. De locatie is in de regionale

structuurvisie aangemerkt als een locatie met bijzondere potentie, waar de relatie met het water goed beleefbaar gemaakt kan worden. Dit wordt door Alblasserdam onderschreven. De richting waarin dit gebied kan worden herontwikkeld, toetsen wij aan de gewenste kwaliteitsambitie, te weten een goede relatie met het molengebied, waarborgen van de beleving van de rivieroever en een goed leefklimaat. Dit kan op verschillende manieren gerealiseerd worden. Wij geven daarbij de voorkeur aan woningbouw, eventueel gekoppeld aan andere daarbij passende functies, omdat dit naar ons idee de meeste kansen biedt voor het behalen van onze kwaliteitsambitie.

Vinkenwaard Noord (kaart nr 2)

Dit deel van het bedrijventerrein wordt opgeknapt, maar hier zou in de toekomst ook van een functieverbreiding sprake kunnen zijn. Daarnaast zou Vinkenwaard Noord een rol kunnen spelen in het verbeteren van de entree naar Alblasserdam. Bij eventuele ontwikkelingen in de toekomst worden deze aspecten betrokken.

Sportpark Souburg

Hier liggen kansen voor concentratie van sport en spel, aangevuld met een transformatie naar een meer recreatieve functie als uitvalsbasis naar het Groene Hart.

De Vinkenpolderweg, en de Oranjestraat onderdeel van het beschermde dorpsgezicht

Hier spelen verschillende opgaven, zoals de ligging tegen het bedrijventerrein, de aanwezigheid van een manege en de verkeersontsluiting. De opgaven in dit gebied worden in zijn geheel bekeken waarbij de cultuurhistorische kwaliteiten als randvoorwaarde worden meegenomen.

Hoofdstuk 6 Ontwikkelstrategie

In dit hoofdstuk is beschreven welke rol de gemeente voor zich zelf ziet bij de ontwikkelingen in Alblasserdam. Omdat de tijden zijn veranderd zal dit veel meer een faciliterende rol dan een uitvoerende rol zijn, een rol die past bij uitnodigingsplanologie.

6.1 Trends en trendbreuken

De ruimtelijke ontwikkeling van een gebied voltrekt zich de komende tijd op een andere manier dan we gewend zijn geweest. Er is sprake van verschillende trendbreuken.

De belangrijkste trendbreuk die invloed heeft op de ontwikkelingen in Alblasserdam is het gegeven dat collectieve voorzieningen en kwaliteitsverbeteringen niet meer automatisch betaald kunnen worden uit nieuw vastgoed. Er zal nog maar in beperkte mate vloeroppervlak voor winkels en kantoren worden toegevoegd en ook voor woningbouw is voorlopig weinig markt. Het is daarom nodig om nieuwe kostendragers te vinden voor collectieve voorzieningen.

In plaats van een paar grote spelers (gemeenten, corporaties, projectontwikkelaars, ca) gaan we naar vele kleine spelers. Gemeenten en corporaties hebben steeds minder geld om te investeren en de markt voor projectontwikkelaars krimpt sterk. Het zijn kleine investeerders en kleine initiatiefnemers die een belangrijke rol gaan spelen in de ontwikkeling van het dorp en ruimte vragen en moeten krijgen. Ontwikkelingen krijgen veel meer de vorm van organische groei door middel van kleine injecties in de bestaande bebouwde kom.

Het aanbodgerichte bouwen van de afgelopen decennia voldoet niet meer. Het werkt niet meer om vastgoed neer te zetten en er vervolgens een huurder of koper bij te zoeken. Er zal veel meer ingespeeld moeten worden op de individuele vraag. Dat vraagt bijvoorbeeld om meer ruimte voor het particuliere opdrachtgeverschap in al zijn vormen.

In plaats van een overheid die alles regelt en hebben we te maken met een overheid die op verschillende terreinen een andere rol krijgt:

- a. Taken gaan van rijk naar gemeente
- b. Er is voor organisaties minder subsidie beschikbaar
- c. Particulieren regelen het zelf (bijvoorbeeld energiecoöperaties)

De rol van de overheid verschuift daarmee naar partijen bij elkaar brengen, stimuleren en faciliteren. De overheid kan veelbelovende initiatieven steunen en met elkaar verbinden. Tegelijkertijd wordt er wel van de overheid gevraagd om te zorgen voor veiligheid, om overlast te voorkomen en te bestrijden en om te zorgen voor voorzieningen.

Voor Alblasserdam betekent dit een positie vinden tussen reguleren en ruimte geven; tussen zelf doen en het in goede banen leiden en ruimte geven aan nieuwe initiatieven die nodig zijn voor het aantrekkelijk houden van Alblasserdam. Weten waar de gemeente van "is" en wat ze kan laten gebeuren.

Er zijn dus twee lijnen te onderscheiden: sturen en faciliteren. De strategie van de gemeente richt zich voornamelijk op faciliteren en is beschreven in 6.2. Maar er zijn ook ontwikkelingen denkbaar waar de gemeente actiever op wil sturen. Voor dit laatste staan de gemeente verschillende instrumenten ter beschikking. Deze zijn beschreven in 6.3.

6.2 Strategie

Gelet op het bovenstaande hanteert de gemeente de volgende strategie bij de ontwikkelingen in het dorp.

Randvoorwaarden scheppen

De gemeente ziet het vooral als haar taak om zorg te dragen voor de randvoorwaarden voor ontwikkeling. Dat kunnen algemene randvoorwaarden zijn als veiligheid, bereikbaarheid, en ruimtelijke kwaliteit. Maar ook randvoorwaarden die op een specifiek project betrekking hebben, bijvoorbeeld snelle of soepele toepassing van regels.

Zorgvuldig met ruimte omgaan

De gemeente wil toekomstige ontwikkelingen mogelijk maken zonder grote uitbreidingen van het bebouwde gebied en met behoud van het open, groene raamwerk als kwaliteitsdrager binnen het bebouwde gebied. Daarom wil de gemeente zorgvuldig omgaan met de beschikbare ruimte. Zij toetst daarom nieuwe ontwikkelingen aan hun toekomstbestendigheid. Hier heeft de gemeente een meer sturende rol.

Flexibiliteit inbouwen

Toekomstige ontwikkelingen zijn moeilijk te voorspellen. Daarom wil de gemeente flexibel kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen en kansen kunnen pakken. Dit kan bijvoorbeeld door ruimte te geven aan tijdelijk gebruik van gronden en leegstaande panden, maar ook door het stimuleren van een flexibele invulling van gebouwen. De gemeente vindt het niet erg wanneer een gebied (tijdelijk) braak ligt omdat we daarmee mogelijkheden open houden voor de toekomst.

Netwerken

De gemeente Alblaserdam ziet voor zich een grotere en deels nieuwe rol als partij tussen de partijen, meewerken in netwerken, coalities zoeken, maar ook actief op zoek gaan naar nieuwe initiatieven en deze de ruimte geven. Het verbinden van mensen en ideeën en waar mogelijk daaraan meerwaarde te creëren. Dit betekent dat de gemeente (nog) meer en gericht het gesprek met de samenleving wil aangaan.

Aanjagers zoeken

Alblaserdam probeert, wanneer het gewenst is ontwikkelingen in gang te zetten, dit te doen door te zoeken naar een katalysator (hefboom) met olievlekwerking. Kleine of op zich zelf staande ingrepen die een groot maatschappelijk of economisch effect sorteren.

De gemeente is voornemens deze strategie al werkend verder handen en voeten te geven. Daarbij staat zij open voor experimenteren, zoals ook eerder in het kader van de nieuwe bestuursstijl is gedaan.

6.3 Wettelijke sturingsinstrumenten

Wanneer de gemeente actief op ontwikkelingen wil sturen staat haar een aantal wettelijke sturingsinstrumenten ter beschikking. De Wet ruimtelijke ordening (Wro) biedt de gemeente de mogelijkheid een regierol in te nemen voor die ruimtelijke opgaven waar nog geen afspraken zijn gemaakt met marktpartijen. Deze regierol kan ingevuld worden door gebruikmaking van de volgende wettelijke mogelijkheden:

Locatie-eisen

De gemeente definieert ter verbetering van haar kaderstelling in een vroegtijdig stadium de kwaliteitseisen per project. De Wro maakt het mogelijk deze kwaliteitseisen op te nemen in een exploitatieplan voor bijvoorbeeld de inrichting van de openbare ruimte en de nutsvoorzieningen. De Wro maakt het verder mogelijk in een bestemmingsplan percentages voor sociale woningbouw en particulier opdrachtgeverschap op te nemen.

Kostenverhaal

De gemeente kan de wettelijk geboden mogelijkheden van kostenverhaal op twee manieren benutten:

a) Kostenverhaal op vrijwillige basis

Kostenverhaal op vrijwillige basis vindt plaats via private contracten voorafgaand aan vaststelling van het bestemmingsplan. Het staat partijen vrij alle kosten op te nemen in het contract welke gerelateerd zijn aan de ontwikkeling. Daarnaast is het mogelijk om een bijdrage voor ruimtelijke ontwikkeling te vragen, het bovenplans verevenen. Deze bijdrage dient zijn grondslag te vinden in de structuurvisie en hierbij is te denken aan maatschappelijk belangrijke functies als natuur en recreatie, maar ook aan rood voor rood-arrangementen. Van bovenplans verevenen is sprake wanneer positieve resultaten uit bepaalde projecten ingezet worden voor onrendabele projecten. Het is hierbij denkbaar dat de overschotten ter beschikking komen van een bestemmingsreserve bovenplanse verevening.

b) Afdwingbaar kostenverhaal

Op basis van een exploitatieplan kunnen kosten uit de kostensoortenlijst (6.2.4 Besluit op de Ruimtelijke Ordening) afdwingbaar worden verhaald. Voor dit kostenverhaal dient voldaan te worden aan drie criteria:

1. profijt
2. toerekenbaarheid
3. proportionaliteit

Toepassing kostenverhaal

Kostenverhaal kan plaats vinden op basis van private contractvorming of via het publieke spoor. In dat laatste geval worden de kosten verhaald via de omgevingsvergunning aan de hand van een exploitatieplan. Zodra op het moment van vaststelling van het bestemmingsplan in de Gemeenteraad het kostenverhaal (via de private weg) niet verzekerd is, is de gemeente wettelijk verplicht tot kostenverhaal via het exploitatieplan.

Bovenwijkse voorzieningen

Bovenwijkse voorzieningen is één van de kostensoorten op de lijst uit artikel 6.2.4 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening. Een bovenwijkse voorziening betreft een voorziening van openbaar nut die het belang van één projectgebied overstijgt. Meestal gaat het om infrastructurele werken of grootschalige groenvoorzieningen.

Hoofdstuk 7 Ruimtelijke agenda

De beschrijving van de ruimtelijke thema's in hoofdstuk 5 bevat de hoofdlijnen van het door de gemeente te voeren ruimtelijke beleid. Voor een deel beschrijft het staand beleid (het zogenaamde "going concern") en voor een deel aandachtspunten en inzet voor de toekomst.

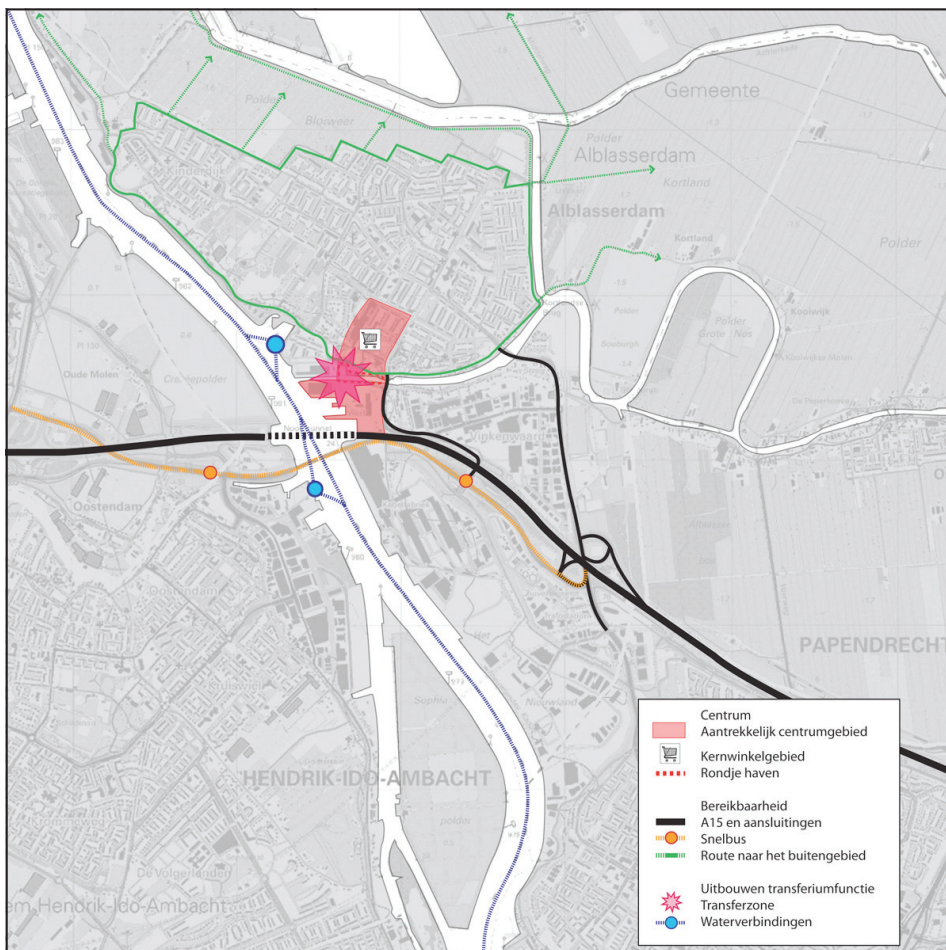
In dit hoofdstuk geeft de gemeente aan met welke speerpunten uit de ruimtelijke thema's ze op de korte termijn aan de slag wil gaan. Ook wordt beschreven hoe de gemeente met de structuurvisie wil werken.

7.1 Speerpunten

Het is niet wenselijk en mogelijk om alles tegelijkertijd aan te pakken. Daarom geeft het gemeentebestuur aan welke speerpunten zij ziet voor de korte termijn. Dat zijn er 3:

- Aantrekkelijkheid van het Centrum
- Bereikbaarheid
- Uitbouwen van de transferiumfunctie

Ruimtelijke agenda

Met dit beperkte aantal wil de gemeente focus aanbrengen in haar activiteiten. Per speerpunt wordt hieronder globaal beschreven wat het inhoudt, wat de rol van de gemeente is, welke partijen er verder bij betrokken zijn en wat de investering van de gemeente daarbij is. Die investering kan bestaan uit menskracht, geld of grond.

1. Centrum

Verbeteren van de aantrekkelijkheid van het Centrum door:

- aanpak openbare ruimte
- inperking kernwinkel gebied
- faciliteren en sturen op rondje haven
- transformatie van winkelpanden en eventueel kantoor- en bedrijfspanden

Activiteit en rol gemeente: visievorming, aanpassing bestemmingsplan en overige (gemeentelijke) regels;
Betrokken partijen: ondernemers, marktpartijen/investeerdere, bewoners, deelnemers waterdriehoek;
Investing:

2. Bereikbaarheid

Doorstroming op de A15

Alblasserdam voert samen met anderen lobby richting Rijkswaterstaat en het ministerie van Infrastructuur en Milieu om de doorstroming op de A15 te verbeteren. Als onderdeel daarvan participeert Alblasserdam in een studie naar kleinschalige maatregelen om de huidige problemen op te lossen.

Aansluiting lokale wegennet op de A15

Hiervoor is door het rijk een investeringspakket gereserveerd (circa € 1 mln). Samen met de Drechtsteden bevaakt Alblasserdam de uitvoering van dit pakket.

Betere bewegwijzering en routes naar het buitengebied

Activiteit en rol gemeente: visievorming, faciliteren
Betrokken partijen: gemeente, regio, Rotterdam, Rijkswaterstaat;
Investing:

3. Uitbouwen transferiumfunctie

- De mogelijkheden onderzoeken om het (recreatief) vervoer over water te verbeteren
- Uitbreiden camperstandplaatsen
- Haven Zuid

Activiteit en rol gemeente: visievorming, faciliteren, uitvoeren
Betrokken partijen: waterdriehoek, ondernemers, regio, provincie, waterschap, Rijkswaterstaat
Investing:

legenda:

- personele capaciteit
- grond beschikbaar stellen
- financiële investering

7.2 Werken met de structuurvisie

Hoe wil de gemeente met de structuurvisie werken? Wat betekent deze visie nu in de praktijk? In het algemeen geldt dat de structuurvisie niet rechtstreeks bindend is voor de bewoners, bedrijven en organisaties in Alblasserdam. De visie geeft aan hoe het gemeentebestuur kijkt naar de ontwikkeling van het dorp en werkt door in het gemeentelijke beleid. Een nieuwe woonvisie of nieuwe bestemmingsplannen moeten bijvoorbeeld passen binnen de structuurvisie. Dat is de formele kant van het verhaal. Daarnaast wil de gemeente dit document gebruiken als inspiratiebron, richtsnoer en actieplan. De verschillende hoofdstukken spelen daarin hun eigen rol, als volgt:

Profiel

De gemeente gebruikt het profiel van Alblasserdam om zichzelf te presenteren naar buiten, bijvoorbeeld als promotiemateriaal of als inzet bij de discussies over ruimtelijke visies van Drechtsteden, provincie, of andere (semi) overheden. Het profiel geldt hierbij als inspiratiebron. Daarnaast gebruikt de gemeente het profiel om ontwikkelingen waarvoor medewerking van de gemeente wordt gevraagd te toetsen. Zij zal in principe alleen medewerking verlenen aan ontwikkelingen die passen bij het profiel.

Ambitie

Het hoofdstuk ambitie geeft vooral richting aan het beleid van de gemeente. Het is zo geformuleerd dat het voor de langere termijn als richtsnoer kan dienen voor activiteiten van de gemeente of voor initiatieven van derden. Ook de ambitie wil de gemeente inzetten bij discussies met andere overheden.

Ruimtelijke thema's

De ruimtelijke thema's zijn de invulling van de ambitie die veelal op de kortere termijn spelen. Dit zijn bij uitstek de onderwerpen die een vertaling krijgen in sectorale beleidsdocumenten.

Ontwikkelstrategie

In dit hoofdstuk is beschreven welke rol de gemeente voor zich zelf ziet bij de uitvoering van de visie. Dit zal veel meer een faciliterende rol dan een uitvoerende rol zijn, een rol die past bij uitnodigingsplanologie. Omdat dit deels een nieuwe rol is voor de gemeente wil zij die de komende tijd samen met haar partners verder invullen.

Agenda

In de agenda staan de speerpunten van de gemeente vermeld. Hoewel het om langerlopende activiteiten gaat hebben ze toch een grote relatie met een collegeprogramma. De agenda wordt dan ook om de 2 à 4 jaar herijkt.